ÁRA: 20 FILLÉR

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: József kir. herceg-utca 1. (Bikabérház). Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XXI. évf. 95. 1944. április 28 péntek

Előfizetési ár: havonta 5.20 P, negyedévre 15.— pengő. — Egyes szám ára: hétköznap 20 fillér, vasárnap 40 fillér.

Fontos rendeletek: a zsidók lakásairól, meghatározott városrészekbe tömörítésének elrendelhetéséről, a mezőgazdasági munkaerők biztosításáról, és a kötelező munkanapokról, a könyvkiadás engedélyhez kötéséről

Német katonai helyen számolnak az európai partraszállás közeli megindulásának lehetőségével

Kolomea térségében a magyar kötelékek a várostól 15 kilométerre keletre nyomultak előre -- A bolsevisták támadásainak sikeres visszavetése után ellentámadásba mentek át a honvédcsapatok és fontos terepszakaszokat vettek birtokukba

Papen nagykövet Berlinbe utazik jelentéstételre

Illetékes katonai helyről közlik: A magyar csapatok sikeres előretörésének eredménye most kezd kibontakozni. Az eddig megkísérlett és jelenleg is folyamatban levő orosz ellenintézkedések mutatják, hogy milyen nagy súlyt helyez a szovjet vezetés a magyar előretörés megállítására, amellett többszörös túlerővel szemben küzdenek sikeresen a magyar csapatok.

A hadijelentésben említett harci kocsik megsemmisítéséből kb. egyforma arányban vették ki részüket a magyar csapatok megerősítésére beosztott német páncélos-elhárító fegyverek, a magyar roham- és egyéb tüzérség s gyalogság a maga kézi páncélos-elhárító eszközeivel.

A gyalogságnak a páncélos-elhárításban való sikeres tevékenykedése különösen figyelemreméltó, mert ezeknek a kézi páncéloselhárító eszközöknek sikeres alkalmazása kizárólag az egyéni bátorságon, rátermettségen és hidegvéren mulik. Ez tehát újabb bizonyítéka a magyar katona vállalkozó harci kedvének.

7. számú magyar hadijelentés

A honvédvezérkar főnöke közli:

Kolomea térségében változatlan hevességgel folynak a harcok az újabb és újabb csapatokat bevető bolsevistákkal. Az ellenség támadásainak sikeres visszavetése után csapataink állásaik helyén ellentámadásba mentek át és a további hadműveletek szempontjából fontos terepszakaszokat vettek birtokba. A folyó hó 24-iki elhárító harcokban kilőtt ellenséges páncélosok száma utólagos megállapítás szerint nem 35 hanem 42 volt. A tegnapi harcok folyamán újabb hét szovjet páncélost semmisítettünk meg.

Német hadijelentés

Berlin. A Führer főhadiszállásáról jelentik Német Tl-nek, a vezérőrparancsnokság közli:

A szovjet *Szebasztopol térségében* szerdán is csak eredménytelen helyi támadásokat intézett. Egy csatarepülőgépcsoport a Frank őrnagy vezetésével az április 12-től 26-ig terjedő időben a Krim félsziget felett légi harcokban megsemmisítettek 106 ellenséges gépet és 28 további gépet a földön rombolt szét.

A bolsevisták a *Dnyeszter alsó folyásánál folytatták támadásaikat. Valamennyi áttörési kísérlett az ellenség véres veszteségei mellett szétverték. A légi fegyvernem kötelékei eredményesen avatkoztak be a harcokba.*

Jassytól északra a szovjet nagy erőkkel indult támadásra. E támadások a német és román csapatok szívós ellenállásán meghiusultak a helyi betöréseket elretészültük. Ebben a harci terségben április 25-én különösen kitüntette magát a Gross Deutschland páncélgránátos hadosztály egyik rohamlöveg köteléke. Oddens főhadnagy vezetése alatt. A nettunoi hídfőben helyi támadásaink állásaink megjavítására vezettek, az ellenséges ellenlökések eredménytelenek maradtak.

A déli arcvonalról, csak kölcsönös rohamcsapattevékenységet jelentenek. Az április 25-ére virradó éjjel az Elbától északra levő tengerrészen ismételten kemény ütközetek folynak könnyű tengerészeti hadierőink és ellenséges rombolók gyorsnaszádok és vadász bombázók között. Ez alkalommal elsüllyesztettünk három ellenséges gyorsnaszádot, ezek közül kettőt a haditengerészet komphajói pusztítottak el, két ellenséges gépet lelőttünk. Az Adriai tengerben lévő Mljet szigetét kemény harcok után megtisztítottuk a kommunista bandáktól.

Északamerikai bombázók szerdán berepültek Braunschweig térségébe és zárt felhőtakaró védelme alatt tervszerűtlenül bombákat dobtak le. Ezek csekély károkat okoztak. Bár az elhárítás körülményes és nehéz volt, lelőttünk 8 ellenséges gépet. Egyes ellenséges gépek az elmult éjszaka benyomultak Németország középső és északi térségébe. Brit bombázókötelékek terrortámadásokat intéztek a Ruhr-vidéki és délnyugatnémetországi helyiségek ellen. Helyenként jelentékeny károk keletkeztek, főleg Essenben és Schweinfurtban a lakosságnak veszteségei voltak. *Légi haderőink megsemmisítettek 41 négymotoros terrorbombázót.*

Német torpedónaszádok az április 26-ára virradó éjjel a St. Majo öböltől nyugatra beleütköztek brit cirkálók és rombolók egy kötelékébe. Kemény harcokban torpedó és tüzérségi találatokkal súlyos károkat okoztunk az ellenséges egységeknek. Egy naszádunk elveszett. Nehéz német harcirepülőgép kötelékek az elmult éjjel eredményesen folytatták támadásaikat Anglia déli partvidékén észlelt hajókaraván ellen.

Magyar csapatok előnyomulása

Berlin, április 27. Az Interinf jelenti a keleti arcvonal harcairól: A német haderő Kelet-Bukovinában a Szereth vidékén tovább nyomult előre. A Pruth felső folyása vidékén a magyar kötelékek Kolomea térségében a várostól 15 km-nyire keletre nyomultak előre. Egyidejűleg megtisztították az ottani Pruth-vidéket és átléptek egy központi vasutat és műutat, míg Kolomeától délnyugatra folynak a harcok. Más magyar kötelékek Kolomeától északnyugatra több km-nyire nyomultak előre keleti irányba és visszaverték a szovjet ellentámadásokat. Német rohamosztagok a Dnyesztertől északra fekvő vidéken levő egyik helységet szabaddá tették a beszivárgott bolsevistáktól. Brody és Kovel között néhány erdős területen tovább folytak a heves helyi harcok a bolsevista erők ellen. (MTI)

A két arcvonal megélénkülése

Berlin, április 27. (MTI) A harci tevékenység a keleti arcvonal egész déli szakaszán megélénkült, súlypontja azonban egyelőre még nem alakult ki. A Jasytól északra megindult szovjet támadások még nem bontakoztak ki. A szovjet célok irányát és méreteit ma még nem lehet megállapítani. A jelen pillanatban még az sem egészen biztos, hogy a keleti arcvonal megmozdulása mögött készülő nagy támadás rejlik. Ezzel szemben jól tájékozott német körökben kiemelik, hogy a keleti arcvonallal egyidejűleg nyugaton is véget ér a viszonylagos nyugalom.

Abban a kérdésben, hogy a két arcvonal megélénkülését nem lehet-e az előzönlés előjelének tekinteni, német részről nem foglalnak állást, de megjegyzik, hogy a német légi erők csak hálás célok ellen vetnek be nehéz repülőkötelékeket, másrészt pedig az előzönlésnek egy szovjet nagy támadással való összekapcsolása természetes lenne. Eszerint tehát német katonai helyen számolnak az európai partraszállás közeli megindulásának lehetőségével.

Svédország nem enged a semlegességből

Berlin A Wilhelmstrasen csütörtökön az angoloknak és amerikaiaknak a semleges államokra gyakorolt fokozot politikai és gazdasági nyomásával kapcsolatban egy kérdésre válaszolva kijelentették, hogy a svéd kormány eddig nem adta jelét annak, hogy engedi magát eltéríteni semlegességi politikájától, vagy világos jogszerű álláspontjától. Semmi jel sem mutat arra, mondották végül, hogy Svédország enged az angol és amerikai diplomácia erőszakos nyomásának.

Visszavert szovjet támadások

Berlin, április 27. Az Interinf jelenti a keleti harctéri helyzetről: Annak a súlyos vereségnek a következtében, amelyet a bolsevisták a Dnyeszter alsó folyásán széles arcvonalon intézett támadásaik során szenvedtek, jóll het sok lövészhadosztályt és dandárt vetettek harcba, most a szovjet áttörési kísérleteit folytatva azokat három főponton fogta össze, mégpedig **a Dnyeszter torkolatvidékén, Tiraspolnál, Tighina mellett és Orhei térségében.** Ez az eljárása azonban nem járt sikerrel.

Német és román csapatok az egész arcvonalon megint **visszaverték a bolsevistákat, nagy, véres veszteségeket okozva nekik mind emberben, mind hadianyagban.**

Mint várható volt, a szovjet csapatok a Pruth szakaszán, Jassytól északra is támadásra indultak az utóbbi időben újonnan odahozott erőikkel, hogy megint megkezdjék dél felé irányuló áttörési kísérleteiket. Itt is az arcvonal egész szélességében visszavertük őket, kivéve néhány jelentéktelen helyi betörést, de ezek a harcok még folynak. A keleti harctér összes többi szakaszain csak helyi harcokra került sor. A Kárpátok előterében német és magyar csapatok támadó hadműveletei a bolsevisták kétségbeesett tehermentesítő támadásai ellenére is jó előrehaladást értek el. (MTI)

Interinf jelenti: Pszkovtól dél re mostmár befejezettnek tekint het hogy a harmadik elhárító csatában a bolsevisták 23 hadosztályt vetettek harcba. A német csapatok elhárító harca nemcsak annyit eredményezett, hogy sikerült állásaikat szilárdan tartani, hanem ezen felül jelentékeny szovjet erőket is megsemmisítettek. A bolsevisták legkevesebb 60 ezer halottat és sebesültet vesztettek, azonkívül 39t páncélost.

A bolsevizmus és Moszkva a háború kezdeményezője

Berlin, április 27. Német illetékes helyről közlik: A Szovjet-Unió kommunista pártja központi bizottságának május 1. alkalmából kiadott kiáltványai berlini politikai körökben annyiban keltettek különösebb figyelmet, mert egész világosan megállapítható belőlük, hogy **a bolsevizmust és Moszkvát terheli a felelősség a mostani háborúért.** A kommunista párt jelszava 47. pontja így hangzik: „Éljen a kommunista unió, a bolsevisták pártja, Lenin és Sztalin pártja, a német fasiszta rablók legyőzésére vezető harc kezdeményezője és megszervezője." (MTI)

TÖKÉS FOTO
FOTOKOPIÁT KÉSZÍT

Papen nagykövet Berlinbe utazik jelentéstételre

Berlin, április 27. Német illetékes helyről közlik: A Wilhelmstrassen csütörtökön egy kérdésre válaszolva kijelentették, hogy mielőtt véglegesen megszövegeznék a krómszállítások beszüntetésére Törökországnak adandó német választ, **előbb meghallgatják az ankarai német nagykövet személyes jelentését.**

Papen nagykövet Berlinbe utazik jelentéstételre. (MTI)

Göbbels cikke a német szocializmusról

Berlin. »A mi szocializmusunk« címmel írt ezen a héten Göbbels birodalmiminiszter cikket a Das Reich legujabb számában. Fejtegetéseiben utal arra, hogy a német katonák sehol sem találták meg idegenben azt a számtalan intézményt, amelyben a német szocializmus még a háborúban is kellemesebbé és elviselhetőbbé tette az életet. A német nemzet szocialisztikus államban él. A Szovjetunio szociális viszonyait a mienkkel összehasonlítani egyszerűen sértés. Ami Angliát illeti, ez a szociális szempontból legmaradibb állama a világnak. Az Egyesült államokat pedig néhány száz plütokrata igazgatja, akinek nincs meg a legcsekélyebb hajlandósága arra, hogy kontinensünknek kimeríthetetlen erőforrásait a széles néprétegek szociális jólétének szolgálatába állítsa. Ezért arcátlanságánál is súlyosabb ezeknek az országoknak a vezetősége Németországgal szemben társadalmi reformernek játsza ki magát. Bar fennállnak az elnyomó rendszabályok a brit kormány részéről, az angol munkások mégis sztrájkolnak, mer tudják hogy a háborúban a plütökrata felső réteg még jobban kifosztja őket, mint békében A német munkásnak azonban incsen oka a sztrájkolásra, ez a háború az ő háborúja. Az ellenség egy régi és olyan világért küzd, amely már túlélte magát, mig mi egy új világ és korszerű megteremtésért harcolunk. ez a különbség. Az új eszmék feltartózhatatlanul útat törnek maguknak (MTI)

A Csokonai-szobor szülővárosa

(mi) Az angolszász légi támadások legutolsó áldozatainak egyike a bajorok szép fővárosa, a 800.000 lakosú München. A világ egyik leghiresebb városa. Van, akinek a szivét nevének hallatának hires képtárai után fogja el vágyódás, másokat nemes ízlésű épületeinek, szoborgyüjteményeinek, az ipar, közlekedés, természettudományok fejlődését bemutató múzeumának emléke dobogtatja meg hevesebben. De akad olyan is, aki a boldog évek márciusainak Salvator söre jut az eszébe, amely e városból indult el évenként egy hónapig tartó diadalútjára. Münchennek sok sörgyára van. Mindegyik különleges ízü sört főz és mindegyiknek van a városban hatalmas, földszintet és emeleteket betöltő vendéglője. De a nyári estéken még ez a sok kisebbnagyobb terem — van olyan, amelyikben többszázan szoronganak az asztalok körül — sem elég, hanem megtelik az udvar is. Hat órától besötétedésig, sőt azon túl is egyszerü munkásemberek a telt és üres hordók közé és rájuk ülve, vagy előttük álldogálva iszszák a habozó sört. Maguk tartják az udvaron álló hordó csapja alá az üres korsót és fogy a sör, mintha ingyen adnák.

Szakértők a müncheni sör ízét az Izár (Isar) folyó vizének tulajdonitják, amelyet felhasználnak a főzésre. Ma már nemcsak a sörgyártást szolgálja ez a városon keresztül folyó, Zagyva-nagyságú viz, hanem bőségét és sebességét elektromos erő fejlesztésére is felhasználják. Az Izárnak nemcsak a partja, hanem a medre is kiépitett és sima fenekét olyan nagylejtőjévü épitették, hogy sebesen zuhanjon lefelé a viz. Az esés erejével nyert villamoserővel különböző gyárak gépeit hajtják.

München sohasem lett volna világhirű, ha nincsenek becsvágyó, áldozatkész és müízlésü bajor fejedelmek. Az Alpok lábánál olyan helyen fekszik, amelyen egykor a Szálcborgból (Salzburg) az Augszburgba vivő sóút haladt át. Az Alpokból ma az a haszna, hogy e nagy hegyek csúcsainak szerelmesei innen indulnak meghódításukra és itt gyülekeznek a téli sport hivei is. Csakhogy amikor Oroszlán henrik mintegy 800 éve székhelyének alapította, még nem ródliztak és siztek az emberek. Ő a püspöki uralom alatt álló Regensburgnak akart vetélytársat támasztani az új városban. Utódai, különösen pedig az utolsó bajor királyok alatt München a müvészetek városa lett. A „német Athén". A most elpusztult régi és új képtárában a korábbi és mai korok legkiválóbb festőinek alkotásai ezrével gyüjtötték

évre Münchenbe a festészethez értő és nem értő európaikat és amerikaiakat. Görög és római, de keleti szobrai egy nagy muzeumot töltenek meg. Természetes, hogy szobrászok, de méginkább festők jártak képtáraiba festeni tanulni. Festőakadémiáján sok magyar festőművész nevelkedett. A fejlett szobrászat miatt érdemes volt érceöntödét felállitani. Európa nagy városainak tercit, épületeit diszitő híres szobrokat öntöttek ebben a műhelyben. Nagynevü szobrászok mintaszobrai láthatók múzeumában. 14 öntötték bronzba Izsó Miklósnak Búsuló juhászát és a mi Csokonai-szobrunkat is. Az öntöde minden magyar látogatója leteszi névjegyét a szobor előtt levő talpára tisztelete jeléül. A poros névjegyek között bizonyára debreceni is akad.

A Deutsches (Deutsches) Múzeum megtekintésére egy nap nem elég. Ebben gyüjtötték össze a természettudományok és technika mestermüveit. Eredeti készülékek, gépek és minták töltik meg a hatalmas épület nagy termeit. Amig más múzeumban „minden a szemnek, semmi a kéznek" a jelszó, itt csaknem mindenhez hozzá lehet nyulni és a látogató maga kisérletezhetik. Egy gombnyomásra vizet bonthat, meleg levegővel megtöltheti a kis Montgolfier léggömböt, hogy a levegőbe felemelkedhessen. Csillagot vizsgálhat. Kettészelt nagy vasúti mozdonyon figyelheti meg, hogyan jár a dugattyu és miként hozza mozgásba a kerekeket. Az első tengeralattjárót szintén kettévágták, hogy a szerkezetét, berendezését láthassuk. Csak az emberek hiányzanak belőle. Járhatunk köszénbányában és tengeri hajó folyosóján és láthatjuk a kabinok berendezését. Egyik alkalommal a zeneteremben hangversenyt hallgattam. Egy látogató zongorán játszott és a teremőr orgonán kisérte a játékot. Mikor fog a mi kassai múzeumunk idáig fejlődni!

A múzeumokkal közrefogott nagy terének egyik sarkában a hősi halottak emlékcsarnoka áll. A bejáratnál jobbról balra fiatal rohamsisakos katona áll díszőrséget. Lábát szétveti, fegyverét a mellén keresztben téve tartja. Mintha szobrok volnának! Ez a kép kisér, mikor München pusztulását olvastam.

Szófia, április 27. (MTI) Szófiában jelenleg a sorozatos bombatámadások teremtette körülmények között csak két napilap, a Zora és Utro jelenik meg. A többi lap részben vidékre költözött és ott jelenik meg. Az ujságok oldalterjedelme két oldalt nem halad hat meg.

Budapestről eddig 85 ezer embert telepitettek ki

Budapest április 26. Vitéz nemes Vörösz Géza, országos kiürítési kormánybiztos csütörtökön a sajtó képviselői előtt beszámolt hivatala működésének eddigi eredményéről és ismertet te azokat az intézkedéseket melyekkel a kiürités sürgős surlódásmentes lebonyolitása érdekében legutóbb hozott.

Tájékoztatója elején Vörösz Géza vezérőrnagy hangoztatta, hogy 6—7 hét alatt a kiürités megkezdett munkája általános megelégedés közepette tovább halad. Budapestről eddig kb. 85 ezer embert helyeztek ki. A kiürítési folyamat tovább tart, leginkább önkénts alapon.

Az országos légoltalmi kiürítési kormánybiztos működésének súlyát leginkább szegényebb néposztalyok elsősorban a munkásosztály megsegitésére és támogatására fekteti. A kormánybiztos az ipari munkásság helyzetét szem előtt tartva, elsősorban a veszélyeztetett városrészekben, illeve a légoltalmi lag idecsatolt városokban lakók kiürítéséről gondoskodik és csak ezeknek befejezése után enged helyet a kevésbbé veszélyeztetett városrészek önkéntes kiürítésére.

A szegényebb néposztályok ingyen utazásának a felvevő területre az államhatalom mindent elkövet, hogy a munkáscsaládok megélhetését az új helyzetben is biztositsa.

A kitelepitett lakóhelyeknek vidékére történő elhelyezése az illetékes helyi hatóságoknak átmenetileg gondot jelent s ezért a kiürítési kormánybiztos felhivja és felkéri a helyi társadalmi egyesületeket, hogy a kiürítési és elhelyezési kérdésben a legmesszebbmenően támogassák a hatóságok munkáját. Akár kényszer és akár önkéntes kiürítés útján a lakatlanná vált lakások igénybevételére csak leg végső esetben kerül sor, kivánatos hogy azokon a vidékeken, ahol a lakoság létszáma a kiürítés következtében megnövekedett, a helyi hatóságok hatalmuk birtokában minden olyan törekvést megakadályozzanak, amelyek az árak indokolatlan emelését célozzák. A kényszerhelyzetben minden magyarnak kötelessége, hogy honfitársain segitsen, s elhelyezését, főként a rászorultakkal szemben ne nehezitette meg.

Kedden délelőtt iktatják be Debrecen város főispáni tisztébe vitéz dr Bessenyei Lajost

Vitéz dr **Bessenyei Lajos,** Debrecen sz. kir. város főispánja csütörtökön délben tette meg kinevezése óta első látogatását a debreceni városházán. Felkereste dr **Kölcsey Sándor** polgármestert, akivel rövid megbeszélést folytatott. Vitéz dr **Bessenyei Lajos** főispánt meleg szeretettel köszöntötték kinevezése alkalmából.

A városházán megtették az előkészületeket a főispáni installációra. Vitéz dr **Bessenyei Lajost** kedden délelőtt 11 órai kezdettel iktatják be Debrecen sz. kir. város főispáni tisztébe. Az anstalláció részletes programmját még ezután dolgozzák ki.

Párt és rendvédő alakulatokat állit fel a Magyar Nemzetiszocialista Párt

A párt kistanácsának ülése

Budapest, április 27. A Magyar Nemzeti Szocialista Párt kistanácsa **Hubay Kálmán** pártvezetőhelyettes vezetésével ülést tartott.

Baky László belügyi államtitkár tájékoztatta először a kistanácsot a belügyi kormányzat legújabb és tervbevett intézkedéseiről s ezzel kapcsolatosan a zsidók lakóhelyváltoztatásáról s ezzel kapcsolatos kérdésekről.

Baky államtitkár egy kérdésre válaszolva kijelentette hogy a főispáni kinevezésekkel kapcsolatosan olyan álláspontot foglalt el, hogy a párt **tagjai közü a párt senkit sem kiván főispáni kinevezésre javaslatba hozni**

Konkrét esetekkel kapcsolatosan kérdést intéztek Baky Lászlóhoz a 3400-as rendelet meg szüntetésével kapcsolatosan. A belügyi államtitkár a kérdésre igy válaszolt:

Vitéz Jaross Andor belügyminiszternek az a leghatározottabb álláspontja, — s ennek az álláspontnak mindenkivel szemben érvényt is szerez, — hogy a jobboldali pártokkal szemben semmiféle korlátozó rendelkezés nem áll fenn a 34000-es rendelet mely a köztisztviselőknek a nemzeti szocialista pártokba való tagságát gátolta, már 1940-ben megszünt s bár azóta egyes hivatalfönökök a gyakorlatban mégis fenntartották, most már erre sincsen meg a lehetőség. Minden nemzetiszocialista meggyőződésü közalkalmazott — azon korlátozás mellett, hogy hivatali helyiségében és hivatalos tényked se közben párttevékenységet nem fejthet ki, szabadon tagja lehet a Magyar Nemzetiszocialista Pártnak. Ha ebben mégis hivatali felettese korlátozná, vagy leintésben, figyelmeztetésben részesitené, úgy ezt jelentse a pártvezetőségének.

Pártmozgalmi ügyeket tárgyalt még az ülés.

Mint a „Magyarság" c. lap közli, általános érdeklődés fordul egyébként a párt keretein belül **a Párt és Rendvédő Alakulat szervezése felé.** A párt felállitja a maga katonás szellemü pártvédő szervezetét, amelynek feladata, hogy a pártmegmozdulások alkalmával a rendről gondoskodjék, szükség esetén pedig az államhatalomnak is, mint megbizható és fegyelmezett alakulat rendelkezésére álljon.

A RV. szervezése úgy Budapesten, mint a vidéki nagyobb szervezetek körében máris folyik. Tagjai közé elsősorban a keleti frontot megjárt harcosokat, másodsorban a katonaviselt, nemzeti szempontból teljesen megbizható férfiúkat veszi fel a párt. Amiként a német nemzetiszocialista munkáspárt is megszervezte annakidején a maga SA és SS alakulatait, amelyek később egyik legfontosabb alapját képezték a birodalom belső rendjének, ugyanúgy a magyar államhatalom is mindenkor, mint feltétlenül megbizható alakulatra számithat majd a Magyar Nemzetiszocialista Párt, Párt és Rend védő osztagaira, — hangoztatja a „Magyarság".

Rövidesen a Magyar Megújulás Pártja is megkezdi egy hasonló alakulat szervezését, ugyanilyen elvek mellett.

Szálasi Ferenc szombaton Debrecenbe érkezik

A Nyilaskeresztes Párt debreceni főkerülete közli:

„Értesitjük Debrecen város nemzetiszocialista társadalmát, hogy **Szálasi Ferenc,** a Hungarista mozgalom vezére **folyó hó 29-én, azaz szombaton délután 4 órakor Nyiregyháza felől gépkocsin városunkba érkezik.**

Este 6 órakor a Baltazár Dezső utca 9. szám alatti párthelyiségben értekezletet tart."

Szombathelyen eltemették Pajor József rep. őrmestert aki két nagy légiharc után lelte hősi halálát

Szombathely közönsége nagy részvét mellett kisérte útjára **Pajor József** szombathelyi repülő őrmestert, aki az angolszász bombázók ellen vivott légi csatában hősi halált halt.

Pajor József az előző napi légi csatában is résztvett s közben észrevette, hogy a gépet vezető repülőtisztet golyó találta. Pajor ekkor maga ült a kormányhoz, s a harcot befejezte, azután szerencsésen földre szállt, a tisztbajtárson azonban már nem tudtak segiteni

Rövid táviratok

Amsterdam (Német TI). A brit hirszolgálati iroda newyorki jelentése szerint a Washington Post csütörtöki száma a németországi svéd kivitellel foglalkozik és többek között ezt irja:

Ideje, hogy az Egyesült Államok meglehetősen erőszakosan járjon el Svédországgal szemben. A béke éveiben az arany képezi komoly előnnyel járhat háborús időben azonban minden bizonnyal rendkivül veszélyes utak bizonyul.

Lisszabon, április 27. A brit hirszolgálat jelenti Washingtonból: Stimson amerikai hadügyminiszter csütörtökön közölte, hogy az Egyesült Államok hadserege a háború kitörése óta összesen 148.425 embert vesztett. Ezek közül 25.562 elesett, 60.166 megsebesült, 32.727 eltünt, 29.950 pedig hadifogságba került.

Berlin, április 27. A „Daily Mail" lisszaboni jelentés szerint ezeket irja: Az angol munkászavargások a legutóbi időben olyan méreteket öltöttek, hogy szükségessé vált a zavargások okainak vizsgálata. A zavargások egyik oka a jövedelemadózás uj módszere. Azt mondják ugyanis, hogy a munkaadó személyes anyagi hasznot húz ebből az uj adózási rendszerből. További zavaró tényező az a vélemény, hogy ez a **háború csak valami mókahábori féle lesz, az emberek azt beszélik hogy nem lesz második arcvonal az elözönlés csak a lapok fecsegése.** (MTI)

Genf, április 27. Londonból jelentik: A brit bányamunkás szakszervezet elnöke május 1-re üzenetet intézett az angol bányászokhoz, amelyben kifejezi azt a reményét, hogy a közeljövőben az **angol bányászokat a szovjetorosz bányászokhoz fűző kötelékek megerősitik.** Legközelebb megalakitják az angol és szovjetorosz bányamunkások bizottságát. (MTI)

Berlin, április 27. Német TI: A Cassinoért folyt nagy csata sikeres napjai után a német ejtőernyős vadászok és gránátosok nem pihentek, hanem mindent elkövettek arra az esetre, ha az ellenség ott újból megkisérelné az áttörést észak felé. Az utóbbi napokban Kesselring vezértábornagy főparancsnok személyesen győződött meg ezek a munkálatoknak előrehaladásáról és a cassinoi arcvonal ütőképességéről. Kint időzött az ejtőernyős vadászok előretolt hadosztályi harci állásában, hogy ott tájékozódjék a helyzetről. Búcsuzóul a vezértábornagy Heidrich ejtőernyős vadásztábornoknak és embereinek elismerését fejezte ki előrelátó tevékenységükért. (MTI)

Madrid április 27. A Nemzetközi Sajtó Tudósító jelenti: Mint az Arriba newyorki tudósitója közli amerikai politikai körökben azt mondják, hogy küszöbön áll a Finnországgal fennálló diplomáciai kapcsolatok megszakitása. A washingtoni külügyminisztériumban az ujságirók kérdésére ezt a hirt nem erősitették meg, de nem is cáfolták.

Roosevelt csak júniusban nyilatkozik jelöléséről. Megvárja ugyanis, hogy a republikánus párt kit jelöl az enöki székbe. — Roosevelt számára egyébként három tényező a döntő: 1. Saját egészsége. 2. Az európai háború állása. 3. A politikai helyzet, tekintettel a békekilátásokra.

Pozsony, április 27. (MTI) A szlovák miniszterlanács Ravasz István pozsonyi ügyvédet nevezte ki a város polgármester

Rendelet a zsidók lakásairól, illetve meghatározott városrészekbe, utcákba való tömörítésének elrendelhetéséről

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Köztudomású, hogy a zsidók gazdasági helyzetük folytán különösen a városokban és községekben — számarányukat tekintve — lényegesen kedvezőbb lakásviszonyok között élnek, mint a nem zsidók. Éppen ezért a zsidókérdés rendezése során a lakásviszonyok terén is meg kell az egészségesebb állapotot teremteni. Ezt célozza a hivatalos lap pénteki számában közzétett rendelet.

A rendelet szerint lakáshoz juttatás, valamin közhivatalok és közérdekű intézmények elhelyezése céljából az alábbi esetekben lehet zsidó lakást igénybevenni:

1. Ha a zsidónak újabb, vagy más helységben más lakása van.

2. Ha a zsidórendelet hatálybalépése előtt öt éven belül a helységben fel- vagy lemenő rokonánál, vagy testvérénél azokkal legalább három hónapot együtt lakott, feltéve, hogy a zsidónak vagy rokonának az együttlakás óta családi körülménye nem változott meg úgy, hogy a lakás a zsidónak és családjának újból való befogadására elégtelen.

3. Ha a zsidónak a lakása a nentlakók lakásszükségletét foglalkozásuk és egyéb személyes körülmények figyelembevételével meghaladja.

4. Ha a zsidó a lakást teljes egészében albérlet útján hasznosítja.

A kettős lakás tényének megállapításánál számba kell venni az olyan lakást is, mely lakás céljait szolgálja s téli-nyári lakásra alkalmas, valamint az olyan lakást, amelyet a zsidó más zsidó részére bérel.

A lakást, vagy lakás céljaira használt egyéb helyiség bérletét zsidó bérbeadó nem zsidó bérlővel szemben rendes felmondással nem szüntetheti meg.

A rendelet felhatalmazást ad a zsidó lakóhelyének kötelező hatállyal való kijelölésére is. A tízezernél kisebb lélekszámú községekben a törvényhatóság első tisztviselője elrendelheti az ottlakó zsidóknak más községekbe, illetve városokba való átköltözését, a tízezernél nagyobb lélekszámú községekben és városokban pedig a törvényhatóság első tisztviselője akként rendelkezhetik, hogy a zsidók a városnak, illetve a községnek csak meghatározott részeiben, utcáiban, esetleg kijelölt házakban lakhatnak.

A zsidóknak meghatározott városrészekbe, utcákba, illetve házakba tömörítésével kapcsolatosan az ottlakó nem zsidó személyeket átköltözésre lehet kötelezni.

Arra az esetre, ha az elköltözésre kötelezett zsidó üzletét, albérletét, vagy bármely más vállalatát személyes közreműködésével tovább vezetni vagy felszámolni nem tudja, a rendelet úgy intézkedik, hogy **a községi előljáróság, illetve a polgármester előterjesztést tesz a gyámhatósághoz gondnok kirendelése iránt.**

A rendelet hatálya azokra a zsidókra terjed ki, akik megkülönböztető jelzés viselésére kötelesek.

A rendelet az egyes rendelkezések megszegését hat hónapig terjedhető elzárással büntetendő kihágásnak nyilvánítja.

A zsidók kötelesek a birtokukban levő lőfegyvert beszolgáltatni

Az MTI jelenti: A kormány a legutóbbi minisztertanácson rendeletet fogadott el, amely a zsidókat a lőfegyver, lőszer, robbanóanyag és robbantószer vásárlásában és tartásában korlátozza.

A rendelet szerint **a zsidók lőfegyver, lőszer, robbanóanyag és robbantószer vásárlására és tartására engedélyt nem kaphatnak és a már kiadott ilyen engedélyek a rendelet megjelenése napján hatályukat vesztik.**

Kötelesek a zsidók a birtokukban levő lőfegyvert, lőszert, robbanóanyagot és robbantószert, valamint az ezek vásárlására és tartására vonatkozó engedélyiratokat a rendelet megjelenését követő 8 napon belül a lakóhelyük szerint illetékes rendőrhatóságnál beszolgáltatni.

Rendelet a könyvkiadás iparengedélyhez kötéséről

A hivatalos lap pénteki száma közli a kormány rendeletét a könyvkiadás iparengedélyhez kötéséről.

A rendelet értelmében irodalmi mű előállítását, készítését és forgalombahelyezését célzó kiadói ügyletet csak az köthet, ki arra iparengedélyt kapott. A rendelet hatályba lépése előtt kiadott kiadói iparjogosítványok (iparigazolvány, iparengedély) az 1944. az 1944 július 30-val hatályukat vesztik.

A jövőben zsidóknak kiadói iparengedélyt adni nem szabad.

Az iparhatóság kiadói iparengedélyét csak kereskedelmi és közlekedési miniszternek, a miniszterelnökkel (sajtóügyek m. kir. kormánybiztosával egyetértésben adott külön engedély alapján adhat ki. Kimondja továbbá a rendelet, hogy a közlekedési és kereskedelmi miniszter a miniszterelnökkel (sajtóügyek kormánybiztosával egyetértésben a kiadói engedélyt, határozott, vagy határozatlan időre vonhatja, ha az ipargyakorlása szakmai, vagy nemzeti megbízhatóság szempontjából kifogás alá esett.

A rendeletben foglalt zsidókra megállapított intézkedések minden olyan közkereseti, betéti és korlátolt felelősségű társaságra alkalmazni kell, amelynek legalább egy tagja (betéti társaságoknál kultagja) zsidó.

A rendelet megállapítja ezután a már ismert elvek szerint hogy kiadói iparengedélyek ügyében ki tekinthető zsidónak és kik azok a személyek, akik kivétel alá esnek.

A rendelet nem terjed ki a tudományos közművelődési és keresztény hitbuzgalmi célú egyesületeknek, vagy alapítványoknak, továbbá a bevett és elismert keresztény vallásfelekezeteknek és ezek szerveinek, a jogszabályokban megállapított illetve alapszabályszerű működéséhez szükséges kiadói tevékenységre.

Vitéz Endre államtitkár folytatja vidéki körútját

Vitéz **Endre László** belügyi államtitkár Kassán kezdte meg vidéki szemleútját, melynek során ellenőrizte a zsidó kitelepítésére irányuló intézkedéseket.

Ezután szakelőadói kíséretében Ungvárra érkezett, meghallgatta a közigazgatási vezetők jelentését s így közvetlen tájékozódást szerzett e terület zsidótlanításának, a zsidó vagyonok és értékek zárolásának végrehajtását illetőleg. Ezután meglátogatta az ungvári két zsidótábort.

Az ezt követő értekezleten dr **Megay László** polgármester kérte az államtitkárt, hogy **az Ungvárra összegyüjtött közel 20.000 főnyi zsidóság elszállítását mielőbb tegyék lehetővé.** Hir szerint az első szállítmány a napokban el is indul Ungvárról.

Vitéz Endre László államtitkár Ungvárról Munkácsra utazott, ahol hasonló szemlét tartott.

Lelkipásztor-választás előtt áll az ispotályi egyházrész

A debreceni református egyház ispotályi egyházrészében a lelkipásztori állás megüresedett, mivel **Molnár Ferenc lelkipásztor, aki betegsége miatt nyugdíjazását kérte, jogérvényesen nyugdíjba jutott.**

A megüresedéssel kapcsolatosan dr **Szász Imre** monostorpályi lelkipásztor a debreceni egyházmegye esperese, megtette a szükséges intézkedéseket. A mult szerdán megjelent a református egyház hivatalában és közölte, hogy a **lelkipásztori állás betöltése iránt megindította a választási eljárást.**

A debreceni egyház presbiteriumának az egyházi törvények értelmében nyolc nap alatt nyilatkoznia kell az esperes felhívásától számítva, hogy meghivással kivánja-e betölteni az állást s ha igen, meg kell nevezni a meghivandónak a személyét.

Az így megindult választási eljárás folytán az egyházi elnökség megkereste az ispotályi egyházrész tanácsát, nyilatkozzék, afelől, **van-e olyan személy, akit meghivni kiván lelkipásztorául?** Az egyházrészi tanács csak ajánlásra hivatott, mert a lelkipásztorválasztásnál, illetve meghivásnál a döntő határozatot az egyházi törvények értemében csak a **presbiterium hozhatja meg.**

Az ispotályi egyházrész tanácsa ma, **pénteken délután 5 órakor a templomban fogja gyűlését megtartani,** amely istentisztelettel kezdődik és itt döntenek afelett, kit ajánlanak a presbiteriumnak meghivásra.

A presbiterium már szombaton délután négy órakor gyülést tart az egyházrész tanácstermében: egyetlen tárgya a lelkipásztori állás betöltése. Azt is szükséges tudni, hogy az egyházi törvények értelmében csak azt hivhatja meg lelkipásztorául, aki mellett a presbiterium összes tagjainak általános többsége megnyilatkozik. Ezért kivánatos, hogy a presbiterium tagjai teljes számban vegyenek részt a szombat délutáni gyülésen.

Értesülésünk szerint az ispotályi egyházrész tagjai között már az az elhatározás alakult ki, hogy meghivásra dr Farkas Pál lelkipásztort fogják ajánlani. Ez az elhatározása az ispotályi egyházrésznek bizonyára nagy megnyugvást kelt az egész debreceni gyülekeztben, mert olyan lelkipásztort óhajtanak maguknak — aki nagyon is alapos ismerője a debreceni gyülekezeti életnek és öt magát szeretettel fogadta be Debrecen társadalma is.

Dr Farkas Pál munkabírásának teljes erejében levő férfiú, 37 esztendős ,felesége Nádházy Éva a diósgyöri lelkipásztor, Nádházy Bertalan leánya. 2 gyermeke van. Farkas Pál Kádártán, Veszprém megyében született, ahol édesatyja, Farkas Endre szintén lelkipásztor. Középiskolai tanulmányait a pápai Kollégiumban végezte, teológiai tanulmányait pedig a debreceni, az aberdeeni egyetemen fejezte be, jeles eredménnyel. 1931-ben az aberdeeni egyetemen a hittudományok doktorává avatták. A magyar állam ösztönlíjával két évet töltött külföldi egyetemen. Segédlelkész volt Törökszentmiklóson, Székesfehérváron, 1932-től 1936-ig dr Baltazár Dezső püspök mellett volt segédlelkész. 1936 évben vallásoktató lelkésznek választotta meg a debreceni egyház ref presbiteriuma. **1937-ben a péterfiutcai egyházrész hivta meg a második lelkipásztori állásra.** A debreceni egyház életében nagy tevékenységet fejtett ki. Nemcsak szószéki szolgálataival, hanem közvetlen pásztori munkájával is belekapcsolódott teljes mértékben az egyház életébe. A presbiterium előbb a vallásoktatási bizottság elnökségével bizta meg, majd az iskolaszéki elnökséget ruházta rá. Irodalmi tevékenysége révén is ismertté tette nevét. 1932-ben a buddhizmusról írt tanulmányt, mely nyomtatásban is megjelent. A megszünt „Vasárnap" gyülekezeti lapban sok cikke jelent meg. Ifjabb éveiben költészettel is foglalkozott. Jelenleg a „Református Figyező" egyik szerkesztője. Szereti a természet világát. Pihenésre szánt szabadságidejét, mint turista tölti el, járva a magyas hegyek ormait. Ezekről az útjairól több előadást tartott.

A legrészletesebb embertani vizsgálatnak vetik alá a debreceni egyetem hallgatóit

A jövendő magyar társadalom vezetőrétegének, a magyar egyetemi ifjúságnak egészségügyével foglalkozni a nemzet egyetemére kiható fontosságú. Ennek felismerése vezette **8 évvel ezelőtt Debrecenben dr. Neuber** Ede professzort, hogy **kezdeményezze az egyetemi hallgatók egészségügyi átvizsgálását.** A debreceni egyetem úttörő volt ezen a téren, az ország egyetemei közül, **a debreceni volt az első, ahol évről-évre szélesebb keretek között, egyre több szempont szerint és mindinkább tökéletesülő módszerekkel vizsgálták az egyetem hallgatóinak egészségét.** Vizsgálták, vajjon egészséges-e a test, hogy egészséges lélek hordója lehessen...

A debreceni egyetem példáját követte két év multán a budapesti egyetem, majd a budapesti müegyetem, az ország többi vidéki egyetemén csak most szervezik a hallgatók egészségügyi vizsgálatának előfeltételéül szolgáló intézeteket.

Nemcsak a kezdeményezés terén volt Debrecen az első. **Ma is első a vizsgálatok sokrétűsége szempontjából. Különösen az embertani vizsgálat az,** — az egészségügyi vizsgálat sok részlete közül — **amelyben példamutatóan nagyszabású munkát végez a debreceni egyetem.**

Az embertani vizsgálatokat **dr. Balogh** Béla magántanár, a neves antropológus, a szervezés alatt álló egyetemi embertani intézet igazgatója végzi. Felkerestük a kiváló szaktudóst és megkértük nyilatkozzék az egyetemi hallgatók embertani vizsgálatainak céljáról, jelentőségéről és az eddig kikristályosodott megállapításokról.

— Az egyetemi hallgatók szakorvosi vizsgálatait antropológiai vizsgálatok egészitik ki. Az antropológiai felvételt a gyakorlati orvosi vonatkozásokon kívül tisztán tudományos szempontok is indokolják. Az alkati és rasszbeli szerkezet kutatása, valamint az antropológiai jellegek kórtani összefüggéseinek kutatása feltételezi ifjúságunk testi állapotának alapos megvizsgálását és állandó ellenőrzését. **Jeney Endre** professzornak köszönhető, hogy három év óta a debreceni egyetemen a hallgatókon beható antropológiai vizsgálatokat végezhetek. A szkopikus és metrikus vizsgálatok, valamint a vércsoportvizsgálatok eredményeinek feldolgozása biológiai és matematikai módszerekkel történik.

— Sajnos, **a hallgatók tömeges fényképezésének** anyagi fedezet hiányában alig van lehetősége, a szakszerűen készült fényképek pedig igen nagy mértékben növelnék az egyén alkat- és rasszdiagnózisának biztonságát.

— A távolabbi cél **igen bonyolult összefüggések kutatása,** például **milyen kapcsolatok vannak a fajta és az alkat között, a fajta és a kórhajlamok között,** vagy **az egyén fajtaszerkezete és lelki szerkezete között.** Kívánatos lenne a vizsgálatok rendszeres pszichometriai vizsgálatokkal, továbbá élettani, teljesítményvizsgálatokkal is kiegészíteni, beleértve a sportteljesítményeket is. A ilyen munkák jól felszerelt intézetet, szakképzett segéderöket és sok-sok időt igényelnek.

A TESTMAGASSÁG NŐ — A TESTSÚLY CSÖKKEN A HALLGATÓKNÁL

— Egyelőre még az adatgyüjtésnek is csak a kezdetén vagyunk, bár máris mutatkoznak bizonyos részleteredmények. Például a tudományos pontossággal végzett mérésekből kiderült, hogy **az egyetemi hallgatók átlagos testmagassága évről-évre nő, testsúlya és ezzel teltségi állapota** — legalább is az utóbbi években — **csökken.** Ez a változás **sokkal nagyobb mértékben nyilvánul meg a férfi hallgatókon, mint a nő-hallgatókon.** Kiderült aztán többek között hogy eddigi fogalmaink a testformák és méretek normalitásának és abnormalitásának határairól bizonyos revizió alá kell vetnünk.

— **A vércsoportvizsgálatok antropológiai értékelésének jelentőségére Jeney professzor már sokszor felhivta a figyelmet.** Megállapitható a többek között, hogy az A és B vértulajdanság arányát kifejező **rasszbiológiai index értéke** az egyetemi hallgatóknál **jóval magasabb, mint annak a vidéknek lakosságáé, ahonnan a hallgatók származnak.**

— Feltűnőnek találom, hogy a debreceni egyetemi hallgatók fajtaszerkezetében **az északi,** de különösen **a dinári elem az országos átlagot meghaladó arányban, a turáni** és a **keleteurópai** elem **(tehát a magyarság két eredeti főeleme) az országos arányszámon alul szerepel. Az alpi** elem nem olyan gyakoriságú, mint a budapesti hallgatók fajtaszerkezetében.

AZ EGYETEMI HALLGATÓK FEJKERÜLETE NAGYOBB

— Azt, hogy az egyetemi hallgatók **átlagos fejkerülete** jóval **nagyobb, mint annak a vidéknek a lakosságáé, ahonnan a hallgatók származnak,** mindenütt megállapították. Mindezek a jelenségek **bizonyos kiválogatódásra** (szelekcióra) **engednek következtetni,** amely **meghatározólag működik a nemzet** vezetőrétegének kialakulásában.

— **Hangsúlyoznom** kell, hogy az elsietett **következtetések** semmi esetre **sem szolgálják a tudományos haladást.** Meg kell becsülnünk a részletvizsgálatok szerény, de biztos **eredményeit.**

— Ha tájékozódni kívánunk egy embercsoport (család, társadalmi réteg, nemzet) biológiai állományáról vagy éppen értékviszonyairól, **akkor csakis az egyének vizsgálati adataiból** indulhatunk **ki.**

HOGYAN TÖRTÉNIK A VIZSGÁLAT?

Még a legapróbb, leglényegtelenebbnek látszó testi jelleg is döntő fontosságú lehet bizonyos kérdésekben. Ezért vizsgáljuk az egyetemi hallgatók **tápláltsági állapotát, testtartását, megmérjük a testmagasságot, a testsúlyt, a mellkerületet, a mellkas tágulásának mértékét, megállapítjuk a súlyhiányt, illetve a súlytöbbletet, a testalkat típusát, a fej és az arc fontosabb méreteit, leírjuk a csont- és izomrendszer, valamint a zsírszövet állapotát, a homlok, a járomív, a nyakszirt, az orr, a szem, a fül jellemvonásait, a színkomplexiót stb.** Természetes, hogy a biológiai értékviszonyokról elsősorban szakorvosi vizsgálatok adnak képet. Sajnos, egyáltalában nincs mód, **biológiai családkutatások** végzésére az egyetemi hallgatók esetében.

— Az egyetemi hallgatók egészségügyi és antropológiai **vizsgálatának** végső célja a magyar ifjúság megismerése és az eredmények felhasználása a **magyarság** javára. **Török** Aurél, nagy magyar antropológus több mint hatvan évvel ezelőtt egyik előadásában felkiáltott: **„Uraim, nem ismerjük a magyart."** Ma sem mondhatjuk azt, hogy ismerjük...

Szerkesztői üzenetek

Az az alpári hang és sötét denunciáló szándék, mely a „Debreczeni Ujság—Hajdúföld" nekünk rontó cikkeit mindjobban jellemzi, felment bennünket attól, hogy vele a vitát folytassuk.

Alkalmat találunk arra, hogy megfelelő módon elégtételt vegyünk sértéseiért, rágalmaiért és rosszakaratú vádaskodásai ellenében.

debreceni Csokonai Színház
IGAZGATÓ
BELEZNAY-UNGER ISTVÁN

HETI MUSOR:
Péntek este: Kaméliás hölgy. A. bérlet.
Szombat délután: Egy boldog pesti nyár. Filléres helyárak.
Szombat este: Kaméliás hölgy. B. bérlet.
Vasárnap délután: Frasquitta.
Vasárnap este: Kaméliás hölgy.

Kaméliás hölgy

Alexandre Dumas: Kaméliás hölgy című drámájának közvetlen aktualitást az adott, hogy a budapesti Nemzeti Színház hosszabb szünteltetés után újra műsorra tűzte e kiváló színpadi művet s a fővárosi siker újólag az érdeklődés előterébe állította országos viszonylatban is Gautier Margauerite megható történetét. Az évek megújúló során sokszor volt alkalmunk prózai és operai változatával találkozni e jeles műnek és valahogyan amint a ma esti előadásról eltávoztunk mégis az volt az érzésünk, hogy premieren voltunk, pedig a felújításra kerülő mű minden sorát szinte annyira ismerjük, mint maguk a szereplő színészek. És mégis az eredeti bemutatás izgalma hullámzott körülöttünk, mert amit ezen az estén kaptunk ténylegesen különböző az eddig látottaktól nem szövegben, vagy átrendezésben, de lelkiségben és emelkedettségben.

Moory Lucy — akiről előzetesen az volt a megérzésünk exteriőrje nem predesztinálja a darab cimszerepére — olyan döbbenetesen nagyot nyujtott a szerepében, ami még az emlékezetes a „Bolond Ásvayné" alakítását is túlhaladja. Szerepének mintázásában nemcsak rátermettsége kitünő alakitókészsége, tudatossága kap megkapó színeket nemes tolmácsolásában, de mélységesen kifinomult intelligenciája az emberábrázolás azt a tökéletes magaslatát képviseli, ami az átlényegülés megszakadásnélküli sora. Az ember általában véve azért küzd a legigazabban, amit nehéz elérnie. Margauerite alakjában a megtisztulás utáni vágy, él, ami a morális alapot adja ennek a hatalmas szerepnek — s Moory Lucy ezt a tökéletesen tisztult eszményitéssel birja hangsúlyozni. A tisztaság utáni vágynál talán csak mélységes szerelme nagyobb, de e két kihangsúlyozása annyira egységbefoglalt, hogy nem is választható külön. Formálása egész ideje alatt könnyesen megható volt s akkor pedig, amikor az elszállni készülő lélek emberfeletti erejével roskad Armand karjai közé kitől testi lelki kinjainak megváltását s magát az életet akarja visszahivni, még az erös idegzetük szeme is fényessé válik. Erről az elevenitésről készséggel kell elismernünk, hogy nagy volt s igazi alkotó tevékenység.

Armand romantikus szerelmes alakját **Márki Géza** alakitotta. Az egyéniségének jól fekvő szerep, ha nem ékeskedik is kiváló tulajdonságokkal, de hibátlan volt. A negyedik felvonásban, s különösen pedig annak zárójelenetében lendületes hév, férfias erő és kiforrott készség jellemzi játékát. Duval alakját **Deésy Jenő** vitte nagy sikerrel szinre. Remekül sikerült maszkja, lehigadt komoly játéka s nem utolsó sorban átélésének öszintesége emléketessé teszi alakitását. — **Károlyi István** elegáns és férfias Varville bárója egyensúlyozott, játékmodorában elsörendü teljesitmény. Ugyanigy kifogástalan a szív jóságával nagyon rokonszenvesnek bizonyuló Gaston Rieux alakja, **Badóczy István** hibátlan formálásában. **Késmárky Kálmán** igaztehetségre valló alakitása mellett a kitünő készültségü **Hortobágyi Artur** és **Csengeri Aladár** alakitását kell kiemelni. **Nagy Csilla** üde játéka, **Fáskerti Mária** gazdag rutinja megérdemelten aratott sikert. — **Ujvárossy Kató** hibátlanul játszik, de sok a felesleges mozgása különösen pedig beszédét kisérő fejmozgása. **Arany Kató, Kondora Ilona, Dóka János, Oláh Gy.** és **Fitori Ferenc** jó készséggel illeszkednek az együttesbe.

Deésy Jenő stilusos és jól összehangolt rendezése kifogástalan előadást eredményezett. A IV-ik felvonás díszletének szinhatása azonban elüt attól a szinvonaltól, amit megsoktunk ás várunk.

FILM

VIAHRBRIGÁD. Vigszinház. Kiemelkedik az átlag háborús filmek közül. Sárdy szépen énekel benne és férfiasságának minden szivtipró tényezőjét latba veti a siker érdekében. Bordy Bella passziv szerepében is jó. A film legaranyosabb szereplője az aranyos Vágó néni. A Viharbrigád kocsmázó „vagányaiból" hős magyar honvédek válnak — ezt mondja el a film meséje. A hazafias szellemet sugárzó és izgalmas néhány részletéért érdemes megnézni a filmet.

Rádióműsor

Április 28, péntek. 10.10: A rádiózenekar műsorából. 11.15: Szórakoztató zene. 11.40: Kelemen Didák halálának 200. évfordulóján beszél P. Kovács Tibor dr. (Felolvasás.) 14: Balettzene. 15.05: Szalonzene. 15.45: Jancsó Elemér megemlékezése Jósika Miklósról, születésének 150. évfordulóján. 16: A rádió hangversenydobogóján. 17: Német hallgatóinknak. 17.35: A falu rossza. Népszinmű 3 felvonásban. (Közvetítés a Nemzeti Színházból.) A II. felvonás után: Sportközlemények. 20: Részlet Lászlóffy Margit vigadóbeli hangversenyéből. (Hangfelvétel.) 20.30: Dövényi Nagy Lajos: Mindenkit érdekel. 20.45: Magyar zeneszerzők félórája. 21.15: Hanglemezujdonságok. 22.40: Szórakoztató muzsika. BUDAPEST II. 22.40: Ábrándok és dalok.

HIRDETMÉNY. A város szennyvíztisztító telepén az úgynevezett Lovászzugban az 1943—44. évben termett 2367 kéve nádra az 1944 évi április hó 28-án, délelőtt 10 órakor a Lovászzugban, a nád tárolási helyén nyilvános szóbeli árverést tartok. Az árverési feltételek a gazdasági ügyosztálynál, városháza, félemelet 12 számú szoba, a hivatalos órák alatt délelőtt 8—2-ig megtudhatók. A nád a heyszínen megtekinthető. **Gazdasági tanácsnok.**

CSOKONAI
SZINHÁZ
Tel.: 25-45. Igazg.: B. Unger István
Előadások: fél 4 és fél 7 órakor.
pénteken A bérletben
Kaméliás hölgy
A Nemzeti Színház nagy sikere!
Szombaton délután 3 órakor:
EGY BOLDOG PESTI NYÁR.
Filléres helyárakkal.

APOLLO
filmszínház
Előadások: 3, 5, 7 órakor, vasárnap délelőtt 11-kor is. Lukács Margit, Nagy István és Goll Bea a főszerepben:
Fekete hajnal
A magyar filmgyártás drámai fordulatokban gazdag művészi alkotása.

HUNGARIA
filmszínház
Izgalmas kémtörténet!
MACHITA
Főszereplők: Karády Katalin, Petrovich Szvetiszláv, Barkóczi Beáta, Bihary József, Szabó Sándor
Előadások kezdete 5 és 7 ó.

FOTOKÓPIÁM
Egész íves formában 1.80
fél íves formában 1.08
Elkészítése meg is várható!
a fekete is jól olvasható és hitelesithető is.
Kiss Drogéria fotó Debrecen
Csapó-utca 34. szám. Telefon: 33—66.
Vidékre munkák soronkivül készülnek!

Dr Ecsedi István irodalmi hagyatéka kiadásra vár

Négy nagy csomag kézirat tot őriz a Déri Muzeum

Nyolc éve annak, hogy **dr. Ecsedi** István, a Déri Muzeum igazgatója meghalt. Halálával igen nagy veszteség érte a néprajzi és népdalkutatást.. — **Dr. Ecsedi István egész életét annak a célnak szentelte, hogy a magyar népi élet sajátosságait összegyűjtse,** megmentse a jövő számára. Kutatásai sok eredményt hoztak és a kiadott könyv kötetei sorában számolt be munkásságának eredményeiről. A munkát nem hagyta el soha, úgyszólván élete utolsó percéig dolgozott, hogy a magyar népi élet bőséges tárházából minél többet felszínre hozzon

Halála után a munkák sorozata maradt félbe, jó lenne, ha valai akadna, aki folytatná a munkát, befejezné a megkezdett kutatásokat, mert bizonyára értékesek és Debrecenre nézve becsesek lennének. Jól tudjuk, hogy dr. **Ecsedi** István főleg a debreceni és a hortobágyi élet ismertetésére fordította idejének nagyrészét. A legmagyarabb terület népének szokásait, pásztoréletének megnyilvánulásait, iparát, ősi kereskedelmének még megmaradt nyomait szedte gyüjteménybe. Az általános nemzeti érdeken belül **szoresan véve tehát debreceni érdek, hogy semmi ne kallódjon el abból, amit dr. Ecsedi István megkezdett, de befejezni már nem tudott.**

Halála után a lakásán leltározták az iratait és testvérének, **dr. Ecsedi Jánosnak hozzájárulásával négy nagy csomó kéziratot vittek át a Déri Múzeumba.** Ez a nagy tömegü kézirat megszámlálhatatlan jegyzetet, megkezdett müvet tartalmaz. **Legutóbbi éveiben a magyar földmüveléssel és szőlőmüveléssel kapcsolatos szokások gyüjtéséhez kezdett és sok adatot halmozott már össze.** — Ezen a téren különösen bőséges a gyüjtése, mivel családi kapcsolatai révén is közelkerült a témához, nem volt neki idegen terület és a **tudós felkészültségét megsokszorozta a magyar föld és magyar népe iránti szeretete.**

Nagysikerü könyvének, melyben a Hortobágy és annak pásztoréletét dolgozta fel, a második bövített kiadására készült. A „Hortobágy" című vaskos könyve ma már nem is kapható, **még magának a tudós szerzőnek sem volt egyetlen példánya sem, úgy elkapkodták.** Ezt a második kiadást, melyhez az anyagi már jórészben összegyüjtve van, sajtó alá rendezhetnék.

Érdemes volna befejezni azt a munkát, melyben **a debreceni városi levéltár térképgyüjteményeit kezdte feldolgozni, rendszerbe foglalni.** Azok a jegyzetek, melyek ezzel kapcsolatosak, a múzeum birtokában vannak. A múzeum őrzi **dr. Ecsedi** István és **Bodnár** Lajos zenetanár közös népdal és pásztordal gyüjteményének anyagát is. **Ötven hengeren többszáz népdal és pásztordal van megörökítve úgy, ahogy azokat öreg földmívesek, pásztorok dalolták.**

Dr. Ecsedi István és **Bodnár** Lajos nagyértékü munkájából megjelent egy kötet „Hortobágyi betyár és pásztornóták" cimen. Ez a kötet már régen teljesen elfogyott. Ujból való kiadását már régen sürgetik és már tárgyaltak is a szerzői jogról az örökössel, **dr. Ecsedi** János tb. városi tanácsnokkal, de a tárgyalások abban az időben nem vezettek eredményre.

A népi élet sajátosságait, felfogását, életbölcsességét nagyszerüen tudta megörökiteni dr. **Ecsedi István** az úti leirásaiban. Egy kötete jelent csak meg ezekből az apró megfigyelésekből „Poros országúton" cimen. A kéziratainban van legalább két kötetre való anyag csak sajtó alá kellene ezt is rendezni.

Dr **Ecsedi Istvánnak** igen jó szeme és példátlan érzéke volt ahhoz hogy felfogja az alföldi magyar ember csalafinta észjárását és zamatos nyelven megirva adta közkincsre.

Zsidók kilakoltatása Kassán és Kárpátalján

Kassáról jelentik: A belügyminiszter rendelete értelmében a közbiztonsági szervek egy héttel ezelőtt megkezdték a város területén lakó zsidók kilakoltatását, a részükre kijelölt zárt területre Ez a munka a csütörtöki nappal véget ért.

Ezzel kapcsolatban a m. kir. rendőrség kassai kapitánysága a következő hirdetményt adta ki: „Folyó évi április hó 27-én, 18 óra után Kassa város területén a téglagyári tábor kivételével zsidó személy nem tartózkodhat. Kivételt képeznek azok a személyek, akiket a lakásuk szerint illetékes rendőr, vagy csendőrjárőr ugyanezen a napon a lakásukban további intézkedésig meghagyott s ugyanezen névjegyzékbe foglal. Minden más zsidó jelentkezni tartozik ugyanezen nap 17 és 19 óra között a téglagyári átvevő bizottságnál. Azokat a zsidókat, akiket ez időpont után a hatóság a város területén feltalál azonnal letartóztatja és internálja. Ismételten szigorúan figyelmezteti a rendőrkapitányság a város lakosságát, hogy aki zsidó személyt, vagy vagyont a fenti időpont után a lakásban, vagy bárhol rejteget, azt letartóztatja és internálja'.

Az „Esti Ujság" értesülése szerint az illetékes hatóságok először a hadműveleti területhez közeleső országrészen hajtották végre a városok és falvak teljes zsidótlanitását. Ungvár, Munkács Beregszász, Máramarossziget és Huszt térségében a városok és falvak zsidósága már kivonult a lakosság köréből. Rendkivüi jellemző, hogy Kárpátalján közel kétszer annyi zsidót találtak, — mint amennyit a magyar hivatalos statisztika a legutóbbi népszámláláskor kimutatott.

Becsmérelte a leventeintézményt, kéthónapra itélték

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Koszorús Imre 31 éves debreceni kocsmáros 1943. év januárjában több barátja előtt becsmérlő kifejezésesel illette a leventéket és szidta a leventeintézményt. Feljelentés folytán az ügy a debreceni királyi törvényszék elé került, ahol a vádlott kocsmárost a bizonyító eljárás terhelő adatai alapján bünösnek mondották ki s a leventeintézmény elleni izgatás miatt kéthónapi fogházra itélték. A Kúria Sóki-tanácsa most foglalkozott a bejelentett semmisségi panaszokkal és bírálásával és dr Kovács Péter korónaügyészhelyettes felszólalása után az ötöstanács itéletét jogerőre emelte.

Vigszinház
mozgó
Ma 5, 7 órakor a legremekebb új *magyar katonavigjáték:*
Viharbrigád
Fősz.: Sárdy, Bordy Bella, Kiss Manyi, Pethes Makláry.

Nem rongybaba, — élő gyermek

Ismeretes, ki lett hirdetve hogy semmiféle tárgyi dolgot, tehát babát, töltötollat stb. nem szabad felvenni, mert esetleg ellenséges repülőgép dobta le.

Április hó 26-án, szerdán reggel egy leányanya, aki a Nagycserén szolgál, kitette újszülött gyermekét a nagycserei és a lukaházi iskola mellett egy kis csergedező patak mellé.

A gyermeket reggel tette ki az anya a patak partjára. Később egy tanyai pásztorfiú jószágot legeltetett a patak közelében, s meglátta a gyermeket, de nem mert a pólyához közeledni, mert azt hitte, hogy ellenséges repülő dobta le, mint rongybabát és az robbanni fog, ha hozzányul.

Rövid idő mulva a kitett csecsemő sirni kezdett s ez érlelte meg a pásztorfiúban azt a gondolatot, hogy a pólyásgyermeket nem a bombázógép dobta le s ezért odament hozzá felvette és elvitte a lukaházi tanitói lakásba, ahol szeretettel vették körül az „új jövevényt".

Az iskolához hét kilométernyire lakó ifj. Balogh Imréné kilencgyermekes anya is bejött az iskolához a megérkezett hír vétele után s táplálta a kitett kisgyermeket nehogy meghaljon.

A csecsemőt kellő gondozás után este hat órakor fogatra tették és elhozták a debreceni menhelyre, ahol gondozás alá vették.

A gyermek anyja még most is csavarog a cserei tanyák körül s a csendőrség lesz hivatva arra, hogy a leányanyát kézrekeritse s elvigye oda, ahol az igazságszolgáltatás eléri azt az anyát, aki gyermekét az élet helyett a halálnak tette ki.

vitéz Szabó Endre.

Zsidók nem lehetnek a Tűzharcos Szövetség tagjai

A honvédelmi miniszter rendeletileg közölte a Magyar Tűzharcos Szövetséggel, hogy a megkülönböztetett jelvény viselésére kötelezett zsidók a szövetség tagjai nem lehetnek.

Vizsgálat a Fészek Klub ellen

A belügyminiszter a Fészek Művészek Klubja elleni vizsgálat lefolytatására Pallo Imre ország gyülési képviselőt küldte ki.

Kivégzés Szatmáron

Szatmárnémetiben szerdán délután felakasztották Milak István nagykárolyi cigányt, akit az első tétítés ideje alatt elkövetett sorozatos betörésekért halálra itéltek.

A brit birodalom miniszterelnökeinek értekezlete

Lisszabon, április 27. Mint a brit hirszolgálati iroda jelenti, Peter Fraser újzélandi miniszterelnök csütörtökön repülőgépen megérkezett Angliába, hogy részt vegyen a brit birodalom miniszterelnökeinek értekezletén. (MTI)

Lisszabon, április 27. Mint a brit hirszolgálat jelenti Mackenste King, kanadai miniszterelnök, csütörtökön megérkezett Észak-Anglia egyik repülőterére. Mackensie King a brit birodalom miniszterelnökeinek értekezletére repült Nagybritanniába.

METEOR
mozgó
Pénteken 5 és 7 órakor! Jótékonycélú előadások a bombakárosultak javára. Szilágyi Szabó Eszter magyar filmremeke:
LEJTON

Sargacsillag nem viselése és bejelentési kihágás miatt kéthónapi elzárásra ítélték a Közraktár igazgatójának leányát, aki lakásán zsírt és szalonnát rejtegetett

Fazekas-Fischer Imre igazgató ellen a zsidótörvény kihágásának gyanúja miatt indult nyomozás

A debreceni rendőrségre a mult napokban bizalmas feljelentés érkezett Fazekas-Fischer Imre, a Debreceni Közraktár Rt. igazgatója, Budapest, Kapás-utca 50. szám alatti lakos ellen, akit **a zsidótörvény kijátszásával vádoltak meg.**

A feljelentésben előadták, hogy Fazekas-Fischer Imre, aki — bár családjával együtt kikeresztelkedett, a törvény szerint zsidónak tekintendő s aki 1939 óta Budapestről irányítja a közraktár ügyeit, **keresztény alkalmazottait igyekezett minden módon hátrányos helyzetbe hozni. A zsidótörvényt a feljelentést szerint úgy játszotta ki, hogy mikor egyes zsidó alkalmazottakat elbocsátott, ugyanakkor más alkalmazásban magas fizetéssel megtartotta őket, viszont a helyükre felvett keresztény alkalmazottaknak jóval kisebb fizetést adott. Megtörtént** — mondja a feljelentés —, **hogy a keresztény alkalmazott kapott 160 pengő javadalmazást és egyszobás lakást, míg a zsidó alkalmazott, akit a törvény értelmében el kellett bocsátani, 500 pengős fizetést és háromszobás lakást.** De más kirívó kivételezéseket is csinált a keresztény és zsidó alkalmazottak között. **A két esztendeje munkaszolgálatosként eltűnt zsidó alkalmazott felesége még az utóbbi időben is kapta férje teljes fizetését és mindvégig bentmaradt háromszobás lakásukban, addig a keresztény hadbavonult alkalmazott feleségétől már a második hónapban meg akarta vonni a fizetést, majd félfizetést, később pedig csak segélyt adott, amikor eljárásának visszásságát feltárták előtte.**

Az ügyben megindult a nyomozás, **Kovács Gusztáv** detektív folytatta le a vizsgálatot és a rendőrség megállapította, hogy Fazekas-Fischer Imre igazgató keresztény alkalmazottai ellenőrzésére leányát, Fazekas Ágotát, aki Perjéssy Ferenc nevű keresztény férfitól elvált, bízta meg. Fazekas Ágota Debrecenben tartózkodott, innen telefonon és levélben informálta apját. **A rendőrség Fazekas Ágota személyével kapcsolatban mindjárt különböző kihágásokat állapított meg. Nem viselte a rendeletileg előírt megkülönböztető jelvényt, a fiókjában megtalált, félig megírt, apjának szóló levél szerint eddig sikerült elkerülnie a sárga csillag viselését azzal, hogy azt mondta: férjétől, aki keresztény, csak különváltan él és így, mint keresztény házastárs kikeresztelkedett felesége nem köteles viselni a megkülönböztető jelvényt.** De arra is hivatkozott, hogy apja háborús érdemei folytán is kivételezett. Azt is megállapította a rendőrség, hogy **Budapesten is, Debrecenben is állandó lakosnak jelentette be magát.** Annak ellenére, hogy a fővárosban élelmiszerjegyét kiváltotta, **debreceni lakásán 30 kg. sertészsírt, 20 kg. füstölt szalonnát és nagymennyiségű szappant találtak, amit a rendőrség lefoglalt és átadta a közellátási hatóságnak.**

Fazekas Ágota a megkülönböztető jelvény nem viselése és a bejelentési kihágás miatt **a debreceni rendőrség büntetőbírája elé került és kéthónapi elzárásra ítélte a rendőri büntetőbíró, azonkívül internálási indítványt is tett vele szemben.** Fazekas Ágota megfellebbezte az ítéletet és felfolyamodással élt őrizetbevétele ellen.

Azt is megállapította a rendőrségi nyomozás, hogy **a zsidó vagyonbejelentés elől egy nagy bőrönd rumburgi vásznat és más textilárut egyik ismerősének István-úti lakásán rejtett el.** Ezért zsidó vagyon elrejtése miatt is megindult az eljárás Fazekas Ágota ellen, míg édesapja ellen a zsidótörvény kijátszása miatt folyik a nyomozás.

Kabát alatt hordta a sárgacsillagot, 20 napi elzárásra ítélte a debreceni rendőrbíró

A debreceni rendőrség büntetőbírája **vonta felelősségre Mandel Adolf 72 éves Hatvan-utca 39. szám alatt, lakost, aki a megkülönböztető jelvényt nem a törvényben előírt módon viselte. A sárga csillagot zakójára varrta fel és felső kabátot borított vállára, úgy** ment ki az utcára, úgyhogy ezáltal a megkülönböztető jelvényt eltakarta.

A bizonyítási eljárás lefolytatása után a rendőri büntetőbíró Mandel Adolfot 20 napi elzárásra ítélte.

Az IPOK tájékoztatása a zsidó iparosok ipari tevékenységével kapcsolatban

A zsidó kereskedések bezárásával kapcsolatos kérdések és az esetleg felmerült kétségek magyarázata gyanánt az Ipartestületek Országos Központja az alábbi tájékoztatást adta:

„A rendelet csak a kereskedőkre vonatkozik és nem érinti a zsidó iparosokat. A zsidó iparosok **ipari** tevékenységüket továbbra is zavartalanul folytathatják. Kivéve a drogistákat és a gyógyszerárunagykereskedőket, akikre a rendelet hatálya már kiterjedt. De nem érinti a rendelet a vendéglőket, kocsmákat, szállodákat, kávéházakat, kávéméréket, tejivókat, fodrász és kozmetikus ipari üzemeket. Ha az iparosnak a műhelye és az árusítási üzlete más házban van, ipari tevékenységét és árusítását is zavartalanul folytathatja abban az esetben, ha a különálló üzlethelyiségre nincs külön kereskedői iparigazolványa.

Ha az iparosnak két iparigazolványa van s az egyik ipari tevékenységre jogosította fel, ipari tevékenységét zavartalanul továbbfolytathatja, még abban az esetben is, ha az ipart és a kereskedést ugyanabban a helyiségben gyakorolta. Az ilyen esetben azonban köteles a zsidó kereskedő a kereskedelmi forgalmú árucikkeit elkülöníteni és az elkülönített részt a rendeletben előírt felirattal ellátni. zsidó iparos nemcsak saját termelvényeit, hanem meglevő iparigazolványa alapján, miként a multban is tette, továbbra is ugyanazokat a mások által előállított cikkeket árusíthatja.

A kereskedelemügyi minisztérium illetékes osztályától azt a felvilágosítást nyertük, hogy az olyan iparosok, akik nemcsak a saját, hanem mások termelvényének eladásával is foglalkoznak, csak akkor mentesülnek a fent idézett rendeletnek a kereskedői üzlethelyiségek bezárására vonatkozó rendelkezéseitől, ha árusításuknak legalább a felét saját termékek árusítása képezi."

Ipartestület elnöksége.

Vacsora-meghívás akadályokkal

Ilyen különös kalandom is régen volt. Vacsorára szóló meghívást kaptam egy ismerős családhoz, amelynek otthonában még sohasem jártam. A meghívás telefon útján történt és én előjegyzési naplómba híven bevezettem az időpontot. — Magát az utcát és a házszámot emlékezőtehetségemre bíztam, amely, — mint később kiderült, — nem mutatkozott túl megbízhatónak. Előzőleg egy cocteil-partira voltam hivatalos a Szentkirályi utcába, onnét indultam a közeli Horánszky utcába, amelynek 8-as számú házában kellett volna laknia emlékezetem szerint az ismerős családnak. Hogy miért éppen ez a szám rögződött meg agyamban, az ebből a történetből soha sem fog kiderülni legfeljebb egy lélek-analitikai vizsgálat hámozhatná ki belőlem e tévedés indító okait. Tény az, hogy a nevezett házban, de még a szomszédságában sem tudtak semmit a szóbanforgó családról.

— Sebaj! — gondoltam, — majd megnézem a címet a telefonkönyvben. Beléptem egy utcai telefonfülkébe és készülékpásom fényénél keresni kezdtem a címet. Kiderült, hogy a könyvben nem szerepelnek, mivel titkos telefonjuk van. Itt tehát megbuktam volna, de eszembe jutott, hogy kézitáskámban ott van a rotesz, melybe barátaim és ismerőseim telefonszámait szoktam följegyezni. Bármilyen groteszk is volt a helyzet, hogy mint az arisztokrataviccek élő hősnője, tőlük maguktól fogom megkérdezni a vacsora estéjén: „Apropos! Hol is laktok tulajdonképpen? — mégsem kínálkozott pillanatnyilag más megoldás. Ám mit tesz a rosszindulatú véletlen? Hiába nyúztam, nyaggattam a tárcsát több mint egy negyedóra hosszat, a csengetés egyáltalán nem ment ki. Ott álltam az elsötétített józsefvárosi utcán tanácstalanul és nem tudtam, kihez forduljak útbaigazításért. Már jobb- és baloldalon végigjártam az összes házakat, sehol semmi eredmény. Ekkor hirtelen eszembe jutott, hogy talán valamelyik közös ismerősünk adhat felvilágosítást. Persze, hiszen ott van az orvostanár, aki nemrég sikeres műtétet végzett a család egyik tagján! Gyorsan vissza a fülkébe! Szerencsém volt, a professzort odahaza találtam. És most jött az igazi meglepetés: a család, amelyhez vacsorára hivatalos voltam, a Szentkirályi utcában lakik a cocteil-partit tartó család közvetlen szomszédságában. Csak át kellett volna sétálnom egyik házból a másikba.

Ilyen tréfát rögtönöz néha az élet a gyenge emlékezőtehetségű emberekkel.

Edelsheim Gyulai Ella.

Az Árpádtéri egyházrész megszervezi a bombatámadások következtében hajléktalanná váltak elhelyezését és megkezdi a szegény anyák kelengyével való ellátását

Most tartotta az Árpádtéri református egyházrész negyedévi rendes tanácsülését. Az egyházrész tanácsosai nagy számban jelentek meg a gyűlésen. A gyűlésen elhangzott lelkészi jelentésben szó volt a gyülekezeti terem és a kisterem katonai igénybevételéről. Ennek következtében a gyülekezeti összejövetelek a templomban és a két szobából álló lelkészi hivatalban tarthatók meg. A dolgon úgy segítenek, hogy hétről-hétre más más helyen háziistentiszteleteket tartanak, az ifjúsággal, leánykörrel és nőszövetséggel pedig kirándulásokat rendeznek. A tanács mindent megtesz az eddig is jó templomlátogatásnak még további emelésére. Bibliaórát hétről-hétre a lelkészi hivatalban tartanak, ott jön össze az ifjúság, a leánykör és a vasárnapiiskolai csoportok. A konfirmandusok előkészítése a tanítás megszűnése óta is tovább tart egészen az áldozócsütörtöki konfirmálásig és úrvacsoravételig, minden szerdán d. e. fél 9-től fél 10-ig az Árpádtéri templomban jönnek össze a lelkész vezetésével. A vasárnapiiskolai munkát több csoportban folytatják, új munkaerőket toboroznak.

Megválasztották az egyházrész tisztikarát, kivétel nélkül a régiek választattak meg. Gondnok Kovács Lajos m. kir. postaigazgató, h. gondnok Soós Ferenc ny. m. kir. áll. pénzt főtanácsos, pénztárosok: Aszalós Imre ny. katonai számvevő, — jegyző Giday Endre és Nagy Lajos igazgató tanítók, ellenőrök Furkó László és Szathmári Kálmán. Megválasztották még a számvizsgáló bizottságot és az állandó bizottság tagjait.

Az új tisztikart a tanács tagjai meleg szeretettel köszöntötték, életükre, munkájukra Isten áldását kérték. Kovács Lajos gondnok a megválasztott tisztikar nevében ígéretet tett arra, hogy mindannyian református egyházunk és magyar hazánk érdekében, önzetlenül fognak munkálkodni. — Aszalós Imre, az egyházrész pénztárnoka jelentésében ismertette a pénztári helyzetet. Bár az egyházrész anyagi helyzete kiélt[illegible] a feladatok [illegible] rodása miatt a bevételek emelésére is gondolni kell. Az indítványok során a tanács megbízást adott az elnökségnek, hogy a tanácsosi hozzájárulások felemelése érdekében felhívást intézzen a tanács tagjaihoz.

Idős Harsányi Imre presbiter javaslatára a tanács 50.— pengőt és az egész egyházrészre kiterjedő gyűjtést rendelt el a bombakárosultak felsegélyezésére. — Giday Endréné, a Nőszövetség ü. v elnöke bejelentette, hogy a konfirmandusokat meg fogják vendégelni, hogy a szegény anyák kelengyével való ellátását megkezdték. Azután Soós Ferencné, Pető Jánosné, Leiter Péterné, Ary Gyuláné és Gay Jánosné jelentettek a Nőszövetség különböző munkacsoportjainak működéséről.

Végezetül elhatározták, hogy a bombatámadások következtében esetleg hajléktalanná válók befogadására vonatkozólag az ismerős családok előzetes megállapodást az egyházrész területén is megszervezik. Ennek lebonyolítására felkérték Konrád Irma tanítónőt.

Közel 22.000 pengőt gyűjtöttek a debreceni református középiskolák a Szeretetszövetség céljaira

Az Országos Szeretetszövetség intéző bizottságának legutóbbi gyűlésén számoltak be arról a szép eredményről, mellyel a debreceni középiskolák gyűjtése zárult a Szeretetszövetség javára.

Az eredmény a következő: a Református Gimnázium 4.079.72 pengőt a ref. tanítóképző: 994.44 pengőt, a Dóczi Gimnázium 5031.10 pengőt, a Dóczi tanítóképzőintézet: 1787.28 pengőt, a Dóczi polgári iskola 2675.78 P-t a Dóczi elemi iskola 784.18 pengőt, a Gyakorló Gimnázium 600 pengőt, az Ipariskola 730.06 pengőt a polgári fiúiskola 2.283.45 pengőt, a Női kereskedelmi iskola 501.20 pengőt, a mezőgazdasági középfokú iskola 778.85 pengőt, a Svetits Intézet ref. [illegible] gyűjtötteku[illegible] 21.083 pengő és 26 fillér.

[illegible] elemi iskolák eszámolása most folyik. Az eddig begyült összeg 3239.66 pengő.

A Szeretetszövetség javára különböző címeken beérkezett nagyobb adományok az utolsó elszámolása óta a következők: Koszarú megváltás címen a Kollégium gazdasági hivatala 40 pengőt, özv. Vadászné Nemes Paula 30 pengőt, Békéssy Lajosné 50 pengőt László Árpádné és tsa 50 pengőt adományoztak.

A Szeretetszövetség árvaházába ágyalapítvány céljára özv. Kiss Andrásné debreceni tanítóözvegy 200 pengőt, Nagy Mária állami gazdasági iskola tanítónő szintén 200 pengőt adott.

Hamis utazási igazolvánnyal zsidó gyereket akart Budapestre csempészni, a debreceni pályaudvaron elfogták

A debreceni rendőrség és vasúti csendőrőrs tegnap a MÁV pályaudvaron igazolásra szólított egy fiatal nőt, aki egy 10—12 éves gyermek kíséretében utazott. A fiatal nő átnyujtotta utazási igazolványát, mely szerint Varsányi Péterné ungvári lakos, közüzemi viselő neje.

Az esetet gyanúsnak találták és a leányt előállították a rendőrség központi ügyeletére, ahol a kihallgatás során beismerte, hogy hamis, álnévre kiállított utazási igazolványt használt. Igazi neve Csermink Margit, 21 éves ungvári háztartási alkalmazott, aki Ungvárról Budapestre akart utazni, hogy a kísretében levő 12 éves zsidó gyermeket Ungvárról kicsempészve a fővárosba szöktesse ott levő ismerőseihez. Az a gyanú merült fel, hogy Csermink Margitnak nagyobb összeget ajánlottak fel ungvári megbízói a gyermekcsempészés végrehajtásáért és így vállalta azt.

A rendőrség a nem mindennapi ügyben folytatja a vizsgálatot, átírt az ungvári rendőrkapitánysághoz, Csermink Margitot pedig őrizetbevette.

Felhívás

Felhívom a zsidófajú (1941. évi XIV. tc. 9. és 16. §-ai alá eső) egyéneket, hogy akár engedély nélkül, akár bármely hatóság által kiadott engedély alapján birtokukban levő lőfegyvert, lőszert, lőport és robbantóanyagot, valamint a vonatkozó engedélyeket a rendőrkapitányság Kossuth-utca 20. I. em. 51. sz. helyiségében a hivatalos órák alatt három napon belül szolgáltassák be.

Debrecen, 1944 április hó 27.

Rendőrkapitányság.

A közönség szava

A Dobozi bérház előtti városi parkban sok padnak van helye, hogy jólevegőjű parkban a környék népe üdülni tudjon. Jó meleg napos idők voltak már, de a padokat mégsem szerelték fel és sokan a lakásaikból hozták ki a székeket, lócákat és arra ültek le. Ideje lenne, ha a betonlábakra már felszerelnék a deszkákat. Néhányórai munkával az összes kerti lócákat felszerelné két ember. Tisztelettel: Egy dobozi bérházi lakó.

Finoman öltöztet
Kiss
divatáru üzlete
Ferenc J.-út 16.
Alföldi palota.

HIREK

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

ÁPRILIS, 28, PÉNTEK. Magyar: Kata, Protestáns: Valéria Róm. kat.: Keresztes Pál Napkelte: 4.48 Napnugta: 19.06. Holikelte 9.06. Holdnyugta: 0.07.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJELI SZOLGÁLATA április 22-én reggel 8-tól április 29-én reggel 8-ig: „Megváltó", Piac-u. 18. Telefon: 14-09. „Murakőzy" Piac-u. 72. Telefon: 30-35. „Bocskay", Cegléd-u 22. Telefon: 31-39. „Csokonai", Mester-u. 43. Telefon: 10-15 „Árpád fejedelem", Csapókert János-u. 44 Telefon: 30-27

Történeti adalékként

hangzik fel dr László Zoltánnak, a „Debreczen" 1944 április 26-iki számában megjelent **Hajdanában danában...** c. cikk, melyben a közlemény írója ezeket is mondja: „Ha az a tábornok nem pottyan le a lováról és gróf Schönfieldt nem kényszerül polgári automobilistának menni s az osztrák-magyar vezérkar és a közös hadügyminiszterium idejében felvilágosítja a császárt, akkor az első világháborút megnyerjük és ma egész más képe lenne a világnak s talán nem is kerültünk volna bele az új világháborúba".

Nem vitatható, hogy nemes ezat vezette dr László Zoltánt cikke megírására. A következtetése azonban nem állja ki a tűzpróbát. Az elvitathatatlan tény, hogy a központi hatalmak fegyverileg győzők voltak; az első világháborúban, nem veszítették el az első világháborút. A franciák, brittek hadisarc fizetésére köteleztettek az Egyesült Államok számláján. — A központi hatalmak diktálták Bresztlitovszkban, Bukarestben a bosszúmentes békét. A magyar győző honvéd a Piavétól, a német katona Marnétól tért haza. Messze idegen földeken vívták csatáikat. — A bolsevizmus méregitalától egyesek megszédültek De legnagyobb bünös cselekedet volt az a kijelentés: „Nem akarok katonát látni". Ha a győző honvédeinket Budapest hozsánnával fogadja 1918 októberében: a Lajtán és a Déli-Duna vonalán ellenség nem teszi be a lábát magyar földre. Bizony ma trianonmentes életet éine ősi határai között a magyar nép.

A páriskörnyéki embertelen békediktátumok, meg a genfi úgynevezett népszövetség, melyekben britt államférfiak töltöttek be ítélkező szerepet — nem orvosoltak sebeket, sőt még fokozták a szenvedést Európa nem zeteinél. Levegőt, napfényt raboltak el tőlük Schönfeidt kezdet eges tankjának hiányaa a központi hatalmak győzedelmes csatáját ne mbirta meggyengíteni.

Az első világháborúban résztvett katonáink előtt tiszteletérzéssel állok meg, mert ők hősies bátorsággal megóvták ősi határaink épségét. Egy barázdát sem vett el tőlünk ellenség. Ez a történeti tény.

Történelmünkben ezt az igazságnak megfelelő adatot kell megörökíteni.

Bökényi Dániel.

— **A Debreceni Tisza István Tudományos Társaság** I osztálya április 28-án, pénteken délután félhat órakor a Déri-múzeum elő adótermében felolvasó ülést tart. Tárgy: dr Czeglédy Sándor r. tag: Csikesz Sándor emlékezete.

— **A Baross Szövetség fűszerszakosztálya** folyó hó 30-án, vasárnap délelőtt 10 órakor a Baross Szövetség helyiségében megbeszélést tart. A tagok teljes számban való megjelenését kéri az elnökség.

— **Sajtóhibaigazítás.** A Baross Szövetség textilszakosztályának szerdai üléséről szóló beszámolónkba sajtóhiba csuszott be. Az egyik szónok Vermes Lajos nevét Veres Lajosnak szedték. A hibát ezúttal helyreigazítjuk.

— **Stettinius államtitkár szerdán hosszabb megbeszélést folytatott Churchillel,** s ezzel a brit hírszolgálat jelentése szerint befejezte londoni megbeszéléseit.

Most kétszáz éve halt meg Celsius, a hőmérő feltalálója

Tikkasztó hőségben, ha tekintetünk a hőmérőre téved, vagy ha a lázas beteg ágya fölé hajolva egész életünk a szemünkbe ül, úgy nézzük a higany ezüstszálának szökkenését a számok felett, eszünkbe kell, hogy jusson Celsius, a hőtan egyik legnagyobb tudósának emléke.

Kétszáz esztendeje annak, hogy Celsius Anders, a svád származású fizikus, csillagász, geológus és geográfus örö kálomra hunyta le szemét Upsalában.

Negyvenhároméves volt s korai halála mögött mélyrehatő és széles horizontokat nyitó pályafutás állott.

A nagyközönség Celsius nevét jóformán csak a hőmérő skálájáról ismeri. A fizika története azonban sokkal többet értékel benne. Értékeli a csillagászt, aki hazájában a **kor minden vívmányával felszerelt csillagdát épített s annak falai között töltötte úgyszólván minden szabad percét műszereket, megfigyelő eszközöket konstruálva.** Különösen a Jupiter holdjaira vonatkozó számításai értékesek. Rendkívül sokat utazott, széles látókörű tudós volt, korának igazi európerje és így igazán nem csodálkozhatunk azon, hogy **már 29 esztendős korában egyetemi katedra tulajdonosa.** 1736-ban a francia Maupertuis-vel együtt végezte délkör-méréseit s minden tekintélyét, szellemének minden erejét latbavetette a gyakorlati szempontból oly sokat jelentő Gergely-naptár elfogadására.

A hőtan történetét lapozgatva tűnik ki igazán Celsiusnak a hőmérő fokbeosztására vonatkozó elgondolásának fontossága. A hőmérésére feltétlenül szükség volt fix pontokra. Ezeket először Daniel Gabriel Fahrenheit állapította meg. **Hőmérőit víz, szalmiák és törött jég keverékébe helyezte s az így kapott hőmérsékletet 0 fokkal jelölte meg.** Ő még azt hitte, hogy az így kapott mesterséges fagypont egyben az abszolút hideget is jelzi. A jég és víz keverékébe helyezett hőmérőn leolvasott hőmérsékletet 32 fokkal jelölte. Ez felelne meg a mai értelemben vett fagypontnak. **René Antion Réaumur vízzel higított borszeszt töltött hőmérőjébe** s azon a víz fagyási hőmérsékletét 0 fokkal jelölte meg, míg a víz forráspontját 80 foknak vette.

Celsius ismét visszatért a higanyos hőmérőhöz s annak skáláját 100 részre osztotta. Érdekes, hogy az eredeti Celsius-hőmérőn a víz fagypontját jelölte 100 fokkal, a forráspontot pedig 0 fokkal.

Marten Strömer ezt a beosztást megforditotta s a mai alakban alkalmazta. **A 100 részre való osztás érdeme azonban Celsiusé.**

Réaumur és Fahrenheit hőmérője azonban mindmáig vetélytársa a Celsius beosztásúnak, különösen az angolszász kulturszférában.

A fizikusok azóta tovább fejlesztették és tökéletesitették a Celsius-féle beosztást. Ez az úgynevezett abszolút hőmérsékleti skála az eszményi gázok abszolút 0 fokával (—273.3 C fok) kezdődik s egyszerűbbé teszi a szakember számításait, hiszen kiküszöböli a negatív értékek használatát.

Celsius főműve, melyet „Über die Warmesserung" címen tett közzé, fontos határkövet jelent a fizika történetében. A mostani évforduló alkalmából azonban nemcsak a fizikus, hanem a meteorológus és a természettudományoknak úgyszólván minden ágának művelői megemlékeztek a sokoldalú svéd tudósról, mert neve elválaszthatatlanul összeforrott a hőmérő higanyoszlopának ezüstös csikjaival.

— **Feloszlatták a Magyar Képzőművészek Országos Szövetségét.** A hivatalos lap tegnapi száma közli, a belügyminiszter feloszlatta a Magyar Képzőművészek Országos Szövetségét. — A szövetség húsz esztendővel ezelőtt alakult, gazdasági érdekszövetkezet jelleggel. A szövetség elnöke Sidbó Ferenc, a Képzőművészeti Főiskola tanára volt.

— **Az éjszakai órákban ismeretlen tettes** téglával betörte ablakát Tóth Ferenc női szabó, Homokuteai lakosnak. Felejelentésére a rendőrség megindította a nyomozást a tettes kézrekerítésére.

— **Tizenegy napog volt az öngyilkos a kút vizében.** A debreceni ügyészségnek jelentette a hajdúszoboszlói csendőrség, hogy az egyik tanya kútjában halva találták Bereczky Gábor 54 éves földmüvest. A nyomozás során kiderült, hogy a magánosan élő ember 11 nappal előbb vetette magát öngyilkossági szándékból a kútba. Tettének oka ismeretlen. A debreceni ügyészség, mivel bűncselekményre gyanút nem talál, megadta a temetési engedélyt.

— **Ismeretlen tettesek betörtek** az elmúlt napon a hajdúböszörményi zsidó templomba és az irodából ellopták az irógépet, a templom perselyéből pedig az összegyüjtött adományokat. A tettesek kézrekerítésére megindult a nyomozás.

— **Mulatozás után elhajtották a más szekerét és összetörték.** A debreceni törvényszék elé került Szabó Mihály, Kovács László, Bessenyei Ferenc, Bessenyei József és Balogh István, valamennyien debreceni lakosok, mert a kerekes-féle vendéglőben történt mulatozás után elhajtották Papp Ferenc kétlovas szekerét a vendéglő elől. A lovakat hajszolták és így történt, hogy a szekér felborult a rabkertnél és összetört. A lovak szerszáma elszakadt és a két ló elszabadult. A bíróság előtt a vádlottak beismerő vallomást tettek, arra hivatkoztak, hogy részegek voltak, de lopni nem akartak, csak kocsikázni. A károsult azt panaszolta, hogy ő is a vendéglőben volt s amikor észrevette, hogy az ő szekerén akartak elhajtani, meg akarta akadályozni, de ismeretlen ember úgy fejbevágta, hogy eszméletét vesztette. A bíróság a vádlottakat bűnösnek mondotta ki ingó dolog jogtalan használatában és ezért fejenként 100—100 pengő pénzbüntetésre ítélte őket.

— **Rendőrt gázolt a motoros.** Fehér István debreceni rendőrfőtörzsőrmester kerékpáron ellenőrző körútját végezte, amikor Papp Sándor 47 éves debreceni lakos nekirohant motorkerékpárjával és elgázolta. Az összeütközés következtében mindketten megsérültek. A klinikán vették őket ápolás alá, de a sérülések nem voltak súlyosak és első segélynyujtás után lakásukra távoztak. A vizsgálat folyik annak megállapítására, hogy kit terhel a felelősség a karambolért.

— **Tehenek elsikkasztása miatt tett feljelentést a csendőrségen** Szabó István földműves, aki elpanaszolta, hogy tavaly őszön a tehenét átadta tejhaszontartásra Dobos Mátyásné telekházi lakosnak. A tehenet most vissza akarta venni, de Dobosné kijelentette, hogy nem adja, mert a tehén kevés tejet adott és olyan sokba került a takarmányozása, hogy annak fejében megtartja a tehenet. A nyomozás folyik az ügyben.

— **A kölcsönbérleti szerződést,** newyorki jelentés szerint a szenátus külügyi bizottsága további egy évvel meghosszabbította.

— **Több mint harminc millióval növelhető a főváros adóbevétele,** a belügyminiszter megállapítása szerint. A belügyminiszter Budapest idei költségvetésének jóváhagyásával kapcsolatban hangsúlyozza, hogy a mult évi tapasztalatok alapján a községi közszolgálatosok előirányzatát lényegesen fel lehet emelni

Áprilisi szelek

Lelkünkben gyujtsatok
Lobogó, szent lángot,
Öleljétek körül
A borongó világot.
Kopogtassatok be
Minden kicsi házba,
Hol gyéren világit
A mécsnek világa.
Vagy menjetek messze
Erdők belsejébe,
Hisz szeretetnek kell
Valahol lennie.
Vagy ha a pokolban
Találkoztok vele,
Fogjátok őt körül
És hozzátok ide.
Kötözzétek le, ha
El akar szaladni,
Ha húsába vág is,
Ne tudja kibontni
Csorduljon a vére
Az erőszak nyomán,
S ha már közénk jön,
Lesz virágzás a fán.

Kókayné Tékár Gizella.

— **A Baross Szövetség eddigi gyüjtése a bombakárosultak felsegélyezésére több mint 11.000 pengő.** A gyüjtés még tovább folyik s az összeg valószínüleg még emelkedni fog.

— **A Baross Szövetség tüzifaszakosztálya** tegnap este szükebbkörü választmányi ülést tartott, melyen időszerű kérdésekről tanácskoztak a megjelent választmányi tagok. A szakosztály több mint ezer pengőt gyüjtött a bombakárosult magyar testvérek felsegélyezésére.

— **A villanyszerelők gyüjtése a bombakárosultak javára.** A villanyszerelőiparosok szakosztálya tegnap Kovács Lajos elnökletével ülést tartott, melyen a bombakárosultak javára gyüjtést indítottak. A gyüjtés eredménye a következő: Mayer Emil 50, Kovács Lajos 50, Varga János 5, Nánássy Lajos 50, özv. Szabó Samuelné 10, Kovács László 10, Ladányi József 2, Horváth Sándor 50, Berger Ernő 10, Rentka Lajos 10, Parti Ferenc 10, Tóth György 10, Bánhidi Béla 20, a hadbavonult Horváth Ferenc megbízottja által 10 és Kertész Imre 10 pengővel járult hozzá a gyüjtéshez.

— **A műszerészek szakosztálya** által indított gyüjtéshez utólagosan Rácz János 20, Tóth István 50, Schütz József 10 pengővel járult hozzá.

— **Harminc rémhírterjesztőt vettek őrizetbe Nagybányán.** Hat személyt internáltak.

— **Új görög kormány alakult Kairóban.** Az új kormány megalakításával a király a görög szociáldemokrata párt vezérét, Papandreout bizta meg.

— **100.000 dolláros ékszerlopást követtek el.** Beloserski olasz herceg Newyork melletti villájában. A tolvajt egy svéd személyében elfogták és az ékszerek nagyrészét is megtalálták nála.

— **Kilencven sokgyermekes család kapott zsidóbirtokot Nyitra-Pozsony vármegyében.** Összesen 1350 katasztrális holdat juttattak a 90 telepes családnak.

— **Másfélkiló Napóleon-aranyat akart elásni az erdőben** Löbl Manó és Löbl Izidor szombathelyi zsidó lakos. Somfai István szombathelyi honvéd leleplez te őket és a negyedmillió pengőt meghaladó értékü aranyat átadta a hatóságnak.

— **A fényképész-szakosztály az alábbi adományokkal járult hozzá a bombakárosultak támogatásához:** Dr Iklódyné Tőkés Ica 100 P. Aszmann Ferenc 100, Hapák József 100, Szipái Károly 20, Berzéki Sándor 100 P. Mészáros Katalin 40 P, Piribauer I. 20 P, Bagdi István 30 P, Kiss F. 30 P, Jóna Julia 50 P. Perczel Miklósné 50 P, Oravszky Sándor 20 P. Összesen 660 P.

— **Angol részről beszüntették Irország tengerentúli forgalmát** s ezzel újabb intézkedést tettek Irország teljes elszigetelésére. — Londonban kijelentették, hogy ez az intézkedés szoros összefüggésben áll a semlegesekkel szemben tanusított új szövetséges magatartással. Irország többnyire északi és délamerikai államokból fedezi behozatali szükségletét.

A Református Nőszövetség felhivása a református egyházrészek területén lakó családokhoz

A debreceni Református Nőszövetségek Központi Tanácsa felhivja valamennyi református egyházrész területén lakó ref családokat, hogy amennyiben részt óhajtanak venni a nőszövetségnek a bombakárosultak megsegítésére irányuló megelőző intézkedési akciójában, jelentkezzenek az alább felsorolt helyeken és időben.

Jelentkezhet bárki, aki bombakárosodás esetén elszállásolási segítséget kér, vagy aki bombakárosult családot befogadni hajlandó. Személy szerint is ki lehet választani a „testvércsaládokat".

A Nőszövetség hangsúlyozni kívánja, hogy kívánságaikat azok is terjesszék elő, akik szük lakásuk miatt mást befogadni nem képesek, hiszen a főcél éppen az, hogy elsősorban azokon segítsenek, akiknek arra legnagyobb szükségük van.

Az egyetemi ref. egyházkörzet nőszövetsége pénteken és szombaton délelőtt 10—12 óráig, pénteken és szombaton délután 4—6 óráig, vasárnap délben 12—1-ig, hétfőn, kedden és szerdán délelőtt 10—12 óráig és délután 4—6 óráig fogad jelentkezéseket az egyetemi templomban levő gyülekezeti teremben.

A kistemplomi egyházrész nőszövetsége szerdával bezárólag minden délután 4—6 óráig, Révész-tér 2 szám alatt, a lelkészi hivatalban az emeleten.

A Kossuth utcai egyházrész nőszövetsége szerdával bezárólag minden délelőtt 11—12 óráig és minden délután 4—5 óráig Mikó Lajosné lakásán, a Kossuth utca 48 szám alatt.

A Nyilastelepi egyházrész nőszövetsége szerdával bezárólag minden délelőtt 12—1 óráig és minden déután 6—7 óráig a templom melletti kis irodában.

A péterfiautcai egyházrész nőszövetsége szerdával bezárólag minden délután 4—6 óráig a Kálvin-tér 5 szám alatt levő Baltazár-teremben.

A csapóutcai egyházrész nőszövetsége szerdáva bezárólag minden délután 3—5 óráig a Széchenyi utca 4 szám alatt.

Az árpádtéri egyházrész nőszövetsége szerdával bezárólag minden délelőtt 9—12 óráig a lelkészi hivatalban.

A csapókerti egyházrész nőszövetsége szerdával bezárólag minden délután 4—5 óráig a templomirodában.

A homokkerti egyházrész nőszövetsége szerdával bezárólag minden délelőtt 10—12 óráig a lelkészi hivatalban.

Az ispotályi egyházrész szerdával bezárólag minden délelőtt 10—12 óráig a lelkészi hivatalban.

A kerekestelepi egyházkörzet nőszövetsége hétfőn és kedden délután 3—6 óráig a templomi udvaron levő tanácsteremben fogad el jelentkezésket.

A mesterutcai egyházrészben lakók számára a jelentkezés idejét holnap közöljük.

— **Az egyetem tanácsa** szombaton, április hó 29-én, délben 12 órakor a református Kollégium kistanácstermében doktoravató ülést tart.

— **A Szeretetszövetség bibliaköre** ma délután öt órakor tartja összejövetelét a telekiutcai árvaházban. Az érdeklődöket szeretettel hivja és várja a vezetőség.

— **Meghalt id. Szabó Aladár, a KIE alapítója** Dr Szabó Aladár volt teológiai tanár, a józsefvárosi reformátusok ny. lelkipásztora, kormányfőtanácsos, hosszas betegség után, 82 évében szerdán Gödöllön elhunyt. Ő alapította meg a magyarországi Keresztény Ifjúsági Egyesületet is

FLOX és IRISZ
évelő virágok tövenként 80 fillér Domokos Lajos utca 6. szám.

Gyászrovat

Deák Imre 78 éves korában elhunyt. Temetése szombaton öt órakor lesz a hármas ravatalozóteremből. Lakás: Keresztesi u. 3. Gebauer-rendezi.

Piros Imre honvéd (kertész) 38 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután 4 órakor lesz a Köztemető 3. ravatalozó termeből. Lakás: Rákóczi utca 52 sz. Dankó temetkezés.

Vita a debreceni Krematórium körül

Hírt adtunk már arról, hogy dr **Budaházy-Bruckner Ernő** egészségügyi főtanácsos, törvényhatósági bizottsági tag, a belügyminiszteriumba beadványt intézett, melyben a 12 év óta szünetelő és nagy költséggel berendezett debreceni krematórium üzembehelyezésére intézkedést kért.

Mióta a beadványnak a sajtóban híre ment, élénk vita indult meg a kérdés körül. A fővárosi sajtó is foglalkozik az üggyel.

Az „Uj Nemzedék" tegnapi száma pedig élesen tiltakozik a debreceni krematórium megnyitására vonatkozó terv ellen. — Egyebek között a következőket írja:

„Mi szükség van erre éppen most, amikor egészen más hangulatú időket élünk? Ma, amikor gránátok és bombák amugy is elég gyakran rendeznek „halotthamvasztást", családtagokat sokszor szinte teljesen megsemmisítenek földi poraikban, ugy-e milyen könnyes báanttal és alázatos oda adással igyekeznek az életben maradott hozzátartozók annak a ronggyátépett testnek legalább egyetlen izét megtalálni, hogy tisztességesen eltemethessék. Karokat, fejetlen törzseket raknak reszkető kézzel koporsóba s megadnak a romtestnek minden tisztességet, amit csak lehet. Minden tisztességet az örökéletü lélek jegyében! A koporsókat és a fejfákat tiszteljük, azokhoz ragaszkodik nemcsak minden vallási meggyőződésünk, de minden ősi, emberi érzésünk is. A koporsókat tiszteljük és nem az akármilyen díszes serlegeket, amelyeket penáteszekként szép sorban, címkékkel ellátva rakhatunk fel polcainkra, mint a dunsztos üvegeket. Aki az életet tiszteli és szereti, az a halált is tiszteli és főleg tiszteli — a halottat.

Hagyjuk tehát ezt a krematóriumi eszmélkedést mert valóban krematóriumba való. Ne a halottakat, hanem az ilyen ötleteket égessük el, még mielőtt szép árkus papirosokra felírva beadjuk a hatósághoz. Nemcsak kegyeleti, de egyéb okokra és okosságokra is hivatkozunk. Vajjon hogyan lepiezte volna le és hogyan juttatta volna el méltó büntetésükhöz főtanácsos úr, teszem a tiszazugi asszonyokat, akik férjeket, szülőket gyilkoltak, ha szörnyü büntevésük után rögtön elégethették volna a bizonyítékokat? Évek, sőt évtizedek telnek el s lám a bünhödés utól tudta érni a bünt. Ha egyéb nem, ez az egyetlen szempont is elegendő arra, hogy a debreceni krematóriumot üzembehelyező terv — füstbe menjen".

Üzenetek a frontról

Arany László őrvezető a Z. 443. tábori postaszámról édesanyjának Nagyhátra, nővérének Debrecenbe, **Tóth Sándor** őrvezető a Z. 830. tábori postaszámról szüleinek és családjának, **Kövesdi János** őrvezető a Z. 443. tábori postaszámról édesanyjának, ismerőseinek és a 106. vp. katonai és polgári csoportjának, **Ujj Mihály** honvéd a P. 424. tábori postaszámról szüleinek és hozzátartozóinak, **Koós István** szakaszvezető a B. 156. tábori postaszámról feleségének, kisfiának és szüleinek, **Figner István** szakaszvezető az L. 12. tábori postaszámról édesanyjának, testvéreinek és menyasszonyának, **Trostel Dezső** őrmester az M. 584. tábori postaszámról feleségének, szüleinek és sógornőjének. **Szarvas János** honvéd a P. 424. tábori postaszámról szüleinek és hozzátartozóinak, **B. Kiss Béla** szakaszvezető a B. 545. tábori postaszámról hozzátartozóinak Berettyóújfaluba ezúton küldi megnyugtató üzenetét. A felsorolt bajtársak kérik szerett iket, hogy ne aggódjanak érük, mert mindnyájan a legjobb egészségben vannak. Sok levelet várnak és a viszontlátásig szerető csókjaikat küldik.

Harsányi László szakaszvezető a K. 558. tábori postaszámról értesíti hozzátartozóit, hogy őcsény Jánossal találkozott. Mind a ketten jól vannak. **Gyarmathy József** tizedes a H. 118. tábori postaszámról szüleinek és hozzátartozóinak. **Tardi Gábor** őrvezető a H. 118 tábori postaszámról bajtársainak. **Szászná dasi Zoltán** honvéd a Z. 521. tábori postaszámról hozzátartozóinak megnyugtató üzenetét és szerető csókjait küldi.

Teljes vagyonelkobzást és tíz évig terjedő fegyházat szabhat ki a bíróság az uj árdrágítási törvény szerint

Dr Pogány Béla törvényszéki bíró nagysikerű nyilvános előadása az új tör vényről

Az Ügyvédi Kamara tanácstermében csütörtökön este egy órás előadás keretében ismertette *Dr Pogány Béla* törvényszéki bíró az árdrágítási törvény szigoritását. Az előadás meghallgatására megjelent a tábla bírákkal dr *Szobonya Béla* a tábla elnöke, ott volt a törvényszéki bírói kar, dr *György György* főügyész, dr *Mező Sándor* főügyészhelyettes az ügyészség elnöke. A honvédtörvényszéket és ügyészséget küldöttség képviselte.

Dr Pogány Béla előadása előtt dr Kovács Jenő az Ügyvédi Kamara elnökhelyettese mondott üdvözlő szavakat és felkérte az előadót törvényismertető előadása megtartására.

Dr Pogány Béla hatvan percig tartó előadásában mindvégig lebilincselő, élvezetes formában tárgyalta az új törvényt, és azt olyan részletesen boncolta, ismertette, hogy az előkelő jogásztársadalom őszinte elragadtatott tapsviharral honorálta a rendkivüli értékes fejtegetést.

Dr Pogány Béla törvényszéki bíró előadásáról nagy vonásokban a következőket közöljük:

— Minden parlamentális úton keletkezett törvénynek, mint közösségi akaratmegnyilvánulásnak három fő jelentősége rendeltetése és szerepe van — kezdte előadását *dr Pogány Béla* — A törvény parancs, a törvény jogforrás és ezenkívül a törvény annak a népnek, mely azt alkotta leghivebb birálata is. Ezután hangsúlyozta, hogy a törvény maradandó értéke csak annyi, amennyire a Jog Erkölcs és Igazság eszméjét szolgálni képes. Ebből a szempontból vizsgálva a nemzeti gazdálkodás rendjét veszélyeztető egyes cselekmények szigorúbb büntetéséről szóló új 1944. évi VI. törvénycikket azt örömel kell üdvözölni, már csak azért is, mert bizonyiteka annak, hogy *a magyar nemzet a korlátolt mennyiségben rendelkezésére álló javakból minden állampolgárnak egyformán juttatni akar s az árak kiméletlen letörésével a belső nyugalmat és rendet biztositani s ezáltal a háború sikerét biztositani kivánja.* Bizonyiteka továbbá az új törvény annak is, hogy nemzetünk a szociális gondolkodás és közösségi szellem fejlődése terén az utóbbi időben milyen nagy utat tett meg.

A törvény jellemzéséül reámutatott az előadó arra, hogy a törvény szigorúbb büntetési az árdrágitások büntetté minősített eseteinek kiterjesztésével, és pedig első sorban *a visszaesésben elkövetett cselekményeknek minden esetben büntette nyilvánításával kivánja elérni s ezenkívül a mellékbüntetéseknek oly rendszerét vezeti be, mely az elitéletre a főbüntetés jelentőségét meghaladó joghátrányt jelent.*

Ezután a törvény főbb rendelkezéseit a következőkben ismertette.

A 2. §. szerint büntett az árdrágitás és öt évi börtönnel büntetendő, ha elkövetője 5 éven belül árdrágító visszaélés vagy hasonló természetü vétségért habárcsak pénzbüntetésre is el volt ítélve. Aki tehát egyszer már akármilyen csekély pénzbüntetésre is el volt ítélve, következő alkalommal a szabadságvesztés büntetésétől nem szabadulhat meg.

A 3. §. szerint öt évi fegyházzal büntetendő az árdrágitás büntette, ha elkövetője öt éven belül büntett miatt el volt ítélve, vagy ha az elért, vagy elérni kivánt illetéktelen nyereség 20 ezer pengőt meghalad, vagy ha az elkövetés üzletszerüen történt s végül ha valaki az ármegállapitásnál a hatóságot megtéveszti.

10 évig terjedő fegyhaz a büntetés ha a cselekmény a közellátás érdekeit súlyosan veszélyeztette.

Ezzel kapcsolatban az előodó meghatározta, hogy valamely cselekmény akkor veszélyezteti lyosan a közelátás érdekeit, ha elkövetése rendkivüli viszonyok különösen háború idejére esik amikor a gazdasági élet minden bűnös tevékenységétől való szigorú tartózkodást követel és ha a cselekmény tárgyául szolgáló közszükségleti cikk mennyisége és minősége olyan, mely nagyobb számú fogyasztó elsőrendü szükségletének tartós kielégitésére alkalmas vagy amely a hadviselés érdekeit szempontjából is számbavehető jelentőséggel bir.

A legszigorúbb intézkedéseket a 4. §. tartalmazza, mely előirja, hogy ha az árdrágító korábban büntett miatt már büntetve volt egész vagyonának elkobzását el kell rendelni és azt a bíróság nem mellőzheti. Ezenkivül, ha árdrágító visszaélés büntettet követi el valaki, habár első izben is, a bíróság köteles az összes mellékbüntetést: iparelvonást, kiutasitást stb. kimondani.

Az 5. § a fuvarfozás és a hasonló szolgáltatások terén mutatkozó visszaélléseket büntteti szigorúbban mint eddig.

6. §. vétséggé illetve büntetté minősíti a hatósági jegy vagy utalvány fondorlatos kieszközlését vagy azokkal való üzérkedést és ugyanezen paragrafus vezeti be a vevő büntethetőségét. A vonatkozó szöveg szerint vétség illetve büntett a cselekménye annak, aki hatósági tilalom ellenére vagy a maximálisnál magasabb áron közszükségleti cikkeket indokolatlan készletgyűjtés vagy pazarlás céljából szükségletét meghaladó mértékben szerez be. Ha a cselekmény áruinség előidézése vagy fokozására alkalmas. Előadó szerint a vevő cselekménye áruinség előidézésére vagy fokozására akkor alkalmas, ha elsőrendű fontosságú és nagy hianyt mutató oly cikkre vonatkozik, amely általában nem, vagy csak hatósági jegyre vagy csak utalványra illetve hatóság által megállapitott mennyiségben szerezhető be és a vevő által beszerzett készlet másrészt a hatósági fejadag illetve a mások által törvényes uton beszerezhető mennyiség között feltűnően nagy aránytalanság mutatkozik. Rámutatott az előadó, hogy a legjelentéktelenebb eseteket a törvény ezúttal sem kivánja büntetni, de nem kell a büntethetőséghez valami különleges nagy készlet, mert ha 20000 pengőt meghalad akkor már a cselekmény börtönnel büntetendő bűntett. Ugy csak büntett a cselekménye annak is aki hasonló cselekményért már büntetve volt.

Hangsúlyozta továbbá az előadó, hogy a vevő cselekményének büntetést érdemlőségét az indokolja, hogy aki csak a korlátolt mennyiségben levő cikkek s szükségtelenül halmoz, a nemzet egyetemét loja meg.

Befejezésül kiemelte dr Pogány Béla, hogy a biró számára szintén szokatlan lesz az a szigor, mellyel sok esetben valakit vagyonától, existenciájától stb

[illegible] megfosztania. Nem szabad azonban elfelednünk — mondotta, hogy nemzetünk élet-halálharcát vívja melytől lét nem lét kérdése, jövönk és nemzedékek sorsa függ. E korszak háborús büntetőjogának tehát csak az lehet a feladata, hogy nemzetünk létérdekeit minden rendelkezésre álló örvényes eszközzel megvédelmezzük. Biztosan hiszem mondotta, hogy az idők szavát megértő magyar biró kezében ez az új törvény is egyik hathatós eszköze lesz a belső front védelmének és több más céltudatos önvédelmi törekvéssel elsőrenden hős honvédeink dicső áldozataival együtt elhozza számunkra azt a jobb kort, mely után buzgó imádság epedez százezrek ajakán! Adja a Kegyelmes Mindenható, hogy igy legyen!!

KÖZGAZDASÁG

Fontos kormányrendelet a mezőgazdaságnak munkaerővel való ellátásáról és a kötelező munkanap teljesitésről

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A nemzet háborús erőfeszitéséből mindenkinek ki kell venni részét, hogy a most folyó sorsdöntő küzdelemben győztesen megálljuk helyünket és ezzel országunk jobb jövőjét biztositsuk. A kormány szilárd elhatározással ennek a nagy célnak szolgálatába állit minden rendelkezésére álló erőt. Ezen a téren fontos rendelkezéseket tartalmaz a mezőgazdaságnak munkaerővel való ellátásáról szóló kormányrendelet, amely a hivatalos lap április 28-iki péntek számában jelenik meg.

A rendelet értelmében mindenütt, ahol erre szükség van, mindazokra nézve, akiknek főfoglalkozásuk a mezőgazdaság körébe és a munkateljesités szempontjából figyelembe vehetők, elő lehet jegyezni azt, hogy hány munkanapot kötelesek teljesiteni.

Idetartoznak a szabad munka idővel rendelkező törpe és kisbirtokosok, valamint ezek segitő családtagjai is.

A rendelet alapján elő lehet jegyeztetni a fuvarnapok szolgáltatásának kötelezettségét is, mindazokra gazdákra és mezőgazdaságban fuvarozást végző személyekre nézve is, akik ebből a szempontból figyelembe vehetők.

A földmivelésügyi miniszter rendeletben fogja meghatározni **a részükre teljesitendő munka illetve fuvarnapok számát** és ezeknek előjegyeztetése iránt is ő rendelkezik. Az előjegyzett munka illetve fuvarnapokba beszámit a földmivelésügyi miniszter által meghatározandó mértékben a saját gazdaságában végzett munka illetve fuvarnapok száma.

Akit munkateljesitményre előjegyeztek, arra kötelezetté válik.

Aki megfelelő számú munka-, illetve fuvarnapot nem teljesit, **elveszti élelmiszerjegyekre, vámőrlésre, közellátási juttatásokra vonatkozó jogosultságát.**

A kötelező munkateljesités előjegyeztetése mellett továbbra is elrendelhető a honvédelmi szolgáltatások, a honvédelmi munka igénybevétele. A rendelet a mezőgazdasági főfoglalkozású munkavállalóknak megtiltja, hogy előzetes hozzájárulás nélkül más foglalkozású körben nem alkalmi munkát vállalhassanak. A rendelet május elsején lép hatályba.

Olcsóbbodnak az árak a debreceni élelmiszerpiacon, csak a kiscsirke ára nagy

A debreceni élelmiszerpiacon a zöldségfélékben nagy a bőség és a vidék is egyre hozza a portékát. A sárgarépa kilóját már 70 fillérjével is adják. A kalarábé ára is 60—70 fillér. A fokhagyma kilója két pengő.

A spenót kilója már egy pengő, a sóska egy pengő ötven. A friss hagyma csomója 20—24 fillér.

A kis csirkékből és kis libákból volt felhozatal bőven, de a vásárlás nagyon vontatott volt, mert a sárgás apró-ágok árát igen nagyra tartották. A naposcsirke párja 4—4.50, a liba párja 15—16 pengő. A kis sárga kacsák párja 6—7 pengő. Ha már most ilyen drága az aprójószág, milyen áron kerülhet eladásra, ha megnő! Tyúkot és libát a közönség csak úgy tudott vásárolni, ha a rendőr vagy piaci biztos volt a portéka mellett és a hatósági árat igy nem merték átlépni.

A gyümölcspiacon sok az alma de az ára még tartja magát és a javi 5—6 pengő kilónként.

A tojás felvásárlás előmozdítása

Az ország tojásellátásának biztositása érdekében felhivom a gazdaközönség figyelmét arra, hogy minél nagyobb mennyiségü tojást szolgáltassanak be a felvásárlásra kijelölt kereskedőknek.

Ezzel kapcsolatosan, ez úton is tájékoztatom az érdekelt termelőket, hogy minden beszolgáltatott tojás kilógramja után 10 búzapontot kapnak. Aki tehát még nem tett eleget kötelességének, hátralékos pontjait igyekezzen tojásban beszolgáltatni. Aki viszont a rajuk kirótt pontokat már beszolgáltatták, a pontbeszámitásra eladott tojás után jutalmat kapnak, pontonként 13.3 fillérért tehát 1 kg tojás után 1.33 P-t, s igy a termelő a 4.20 pengős kg-kénti alapár mellett tulajdonképpen 5.53 P-ért értékesiti kg-ként a tojást, ami darabonként egy 28—30 filléres árnak felel meg.

A beszolgáltatásra nem kötelezett személyek is hasonlóképpen jutalomban részesülnek, ha a Közélelmezési Ügyosztály Gabona irodájától előzőleg beszolgáltatási lapot igényelnek, amire a kijelölt kereskedő a vásárlásokat felvezeti és a pontos igazoló bélyeget kiadja.

Polgármester

Gazdaságok szalonna készleténak takarékos kezelése

Felhivom a gazdaközönség figyelmét arra, hogy a tél folyamán saját házi, valamint gazdasági szükségletükre levágott sertésből kitermelt zsir és fehérárut a lehető legnagyobb takarékossággal kezelje. A tavaszi és nyári mezőgazdasági munkálatok idején a hatóság nem lesz abban a helyzetben, hogy a gazdaságok munkásainak ellátását megkönnyitse azzal, hogy részükre fehérárú (sózott szalonna kiutalást biztositson.

Polgármester

SPORT

A diósgyőri összeállításban utazik a DVSC a BSzKRT mérkőzésre

A DVSC csapata a multheti sikeres szereplés után, mely három mérkőzésből öt pontot hozott a debreceni együttesnek, ujabb döntő roham ra indul a kiesés ellen. Egymásután a BSzKRT Budapesten, a szegedi Tisza Debrecenben és a SaBTC Salgótarjánban lesznek a debreceni csapat ellenfelei.

Vasárnap a budapesti villamoscsapattal játszik délelőtt 11 órai kezdettel a DVSC. Szilágyi és B. Nagy sérülése rendbe jött. Orosz azonban még mindig nem vállalja a játékot. Igy Diósgyőrött jól szerepelt együttes, Nagy Serfőző, B Nagy — Tisza, Nagy II. Kádas — Szabó, Zilahy Szilágyi, Anocskay, Sidlik fog játszani Budapesten ha a DVSC olyan erőbedobással játszik,

mint diósgyőrött, akkor a mérkőzés mindkét pontját hazahozhatja Budapestről a BSzKRT-tól, annyival inkább, mert a villamoscsapaton már a győzelem sem segíthet. A mérkőzést Rónai vezeti. A DVSC még a délutáni vonattal visszaérkezik Debrecenbe.

A D. Villanygyár csapata ma már az egyetemi Sportelepen tartja két kapus edzését tekintettel a vasárnapi erős küzdelemre kérjük a játékosok megjelenését az edzés kezdete délután 5 órakor lesz.

Május 18-án valószínűleg elmaradt bajnoki mérkőzéseket játszanak le Magyar Kupa mérkőzés helyett a csapatok. A DVSC áldozócsütörtökön május 18-án Magyar Kupa mérkőzést játszana Budapesten a Ferencvárossal de, ha lesznek elmaradt bajnoki mérkőzések, akkor azokat játszák le a csapatok és elmarad a Magyar Kupa fordulója

Vasárnap az NB I-ben a következő mérkőzések lesznek. Ujpest—Kispest, Salgótarján—Gamma, Tisza—Ujvidék, BSzKRT—DVSC, Ferencváros—Csepel, Szolnok—Kinizsi, Elektromos—DMAVAG, Kolosvár—NAC.

DVSC—Kunszentmártoni SE kézilabda I. osztályú bajnoki mérkőzés lesz vasárnap Debrecenben. A mérkőzésre a debreceni együttes nagyon készül.

A Kinizsi új edzője Burger István ,a Vasas és a Budai „11" egykori játékosa lett. A Kinizsi vezetésében a legrövidebb időn belül változások lesznek.

Magyarország ezévi kard egyéni bajnokságának küzdelmeit tegnap délután kezdték el. Az elődöntőket és a középdöntőket Budapesten míg a döntőket Nagyváradon bonyolítják le.

Ki a legjobb magyar kullancs. Erről ir érdekes cikket a fővárosi sportsajtó vitéz Aronffy Janky Béla, Konyor Lajos vitája során Szücsöt és Nagymarosit tartják a legjobb kullancsnak, a debreceni Nagy II-t meg sem említik, pedig ma a legjobb kullancsok sorában véleményünk szerint Nagy II-nek is helye van, aki éppen a diósgyőriek ellen bebizonyította, hogy már idegenben is tud nagyot játszani.

A vidékiek jobban szerepelnek a hazai pályán, mint idegenben. Ezt mutatja az a táblázat, melyet a fővárosi spartsajtó közöl s mely szerint kitűnik az, hogy a vidékiek otthon sokkal jobban szerepelnek, mint idegenben. A táblázato a DVSC az otthon játszott mérkőzések alapján a nyolcadik helyen van, míg az idegenben játszott mérkőzések rangsorában a debreceni együttes az utolsó előtti helyett a 15-ik helyet foglalja el.

A tenisz szövetség elnöksége az 1943 évre kiirt női serkentő pontverseny első három helyezettjét közöltük a Debreceni Egyetemi AC-ot elismerő oklevél jutalmazta.

A DVSC birkozó-csapatbajnokságának epilógusa

Ismeretes, hogy a DVSC birkozó együttese, mely megnyerte az országos birkozó csapatbajnokságot a bajnokság döntő mérkőzésén a BVSC-vel került szembe. Amikor már a debreceni csapat 4:1-re vezetett a budapestiek két hátralevő versenyzője Kassai és Bóbis nem állt ki a további mérkőzésre. A sportszerűtlenül viselkedő két budapesti versenyző felett a MBSz fegyelmi bírája a napokban ítélkezett s Bóbis versenyzési jogát hat hónapra, Kassai versenyzési jogát pedig négy hónapra tiltotta el.

A tekebajnokság legutóbbi eredményei

Lapunk részletesen beszámolt már arról a tekeversenyről, mely a DVSC Korszerű pályáján folyik Debrecen város tekebajnok csapata címéért. A legutóbb lejátszott mérkőzések eredményei a következők:

DVSC A) csapata—DVSC B) csapata 2221:2001. Részeredmények DVSC A): Kanyó 400 (az eddigi legjobb egyéni eredmény) Sánasi 393, Kasza 365, Erdei 362 Molnár 356, Kurtyán 345. DVSC B): Móré 353, Nagy 333, Molnár Jenő 331, Szabó III., Juhász és Gedeon 328—328.

Dohánygyári SE—Homokkerti ref Olvasókör 1970:1780. Részeredmények: Dohánygyár Hamza 361, Bertók Kálmán 357, Vincze 318, Szokoli 323, Szénássy 311, Csomor 300 Homokkerti ref Gyimesi 320, Kun 309, Zolnai 305, Tóth 301, Kóso 286, Bátri 261.

D. Villanygyár-Püspökladányi MAV NB III-as mérkőzés lesz vasárnap délután háromórai kezdettel a nagyerdei Stadionban. Előtte D. Villangyár II—Tiszthelyettesek kerelületi bajnoki mérkőzés kerül lebonyolításra

A DMTE—NyVSC kerületi bajnoki mérkőzést vasárnap délután három órai kezdettel a Dohánygyári pályán tartják meg.

Zöld tábori lap adja hírül, hogy e hó 23-án a front mögött egy gyalogos zászlóalj és egy utász zászlóalj barátságos labdarugó mérkőzést vivott egymással. A mérkőzést a gyalogosok nyerték meg 5:3 (3:0) arányban a győztes csapat az alábbi felállításban játszott. Bódi — Fábián, Lukács — Czövek, Toroczkai Sárosi — Fenczik, Jurján, Sándor, Török és Schmid. Góllövők: Toroczkai Fenczik Török és Lukács 2. Jók a győztes csapatból. Bódi, Fábián, Lukács és Toroczkai.

Debreceni LE—Hajdúsámsoni LE 6:1 (2:1) A debreceni leventék nagyszerű játék után fölényes győzelmet arattak egyik veszélyes ellenfelük fölött. Góllövők: Ács 3, Csizmadia 1, Molnár 1, Nagy 1. Illetve Balogh 1.

Kettős kiütés. Ritka esemény történt egy dublini ökölvivó versenyen. Két ökölvivó egyszerre ütött felütést. Mindkét felütés álcsúcsot talált és mindkét ökölvivő a deszkára rogyott. A mérkőzést vezető bíró mindkét versenyzőt kiszámolta. Végeredményben azonban azt jelentette ki győztesnek, akinek a kiütésig jobb volt a pontaránya.

Felkérem a Dohánygyári SE alant felsorolt játékosait, hogy ma este 7 órára a dohánygyári pályán lévő söntésbe felszerelés átvétele végett és a vasárnapi hajdúszoboszlói mérkőzés megbeszélése végett teljes számban jelenjenek meg Gida, Orbán, Reszegi, Kozma Kovács II., Ruttner, Kondor, Makkai, Kocsis II, Kocsis I, Máté Kovács I, Kiss. A csapat ebben az összeállításban utazik hajdúszoboszlóra. Gellért Intéző.

APRÓHIRDETÉSEK

MAGÁNNYOMOZÓ

JANOSSY magánnyomozó bizalmasan nyomoz és megfigyel Virág utca 21 telefon: 23-78. 54—857 5. 9

GÁLOCSY a legrégibb magánnyomozó megfigyelései nyomozásai diszkrétek, és eredményesek, Zöldfa utca 3 sz. telefon: 28-72. 54—72 6. 4

KOSZTOLÁNCZY magánnyomozó bizalmasan megfigyel, nyomoz. Lorántffy 19 56—85 4. 30.

ALKALMAZÁST NYER FÉRFI VEGYES

JÓL számoló kocsist kenyérkihordásra felveszek Nyíltca 79. 2—128

FŰTŐT és lóápoló kocsist azonnali felvételre keresünk. Gazdák Rt. Böszörményi-út 15. 2—187

ALKALMAZÁSBAN levő fűszeres, hetes vagy kifutó, esetleg szünidejét töltő diák szabadidejében havi 50 P-t kereshet, ha naponta lakásomról (Magoss György-tér 1) a Nagyerdőre kocsimon kiteszit. Kulcsár katonai cikkek 2—172

APOLÓNAK férfit idegklinikára felveszünk Idegklinika 2—152

ALKALMAZÁST KERES FÉRFI (1)

KOMOLY, szállítóképes cégtől megbízást elvállalnék, országos berletem van. — „Ügynökségi iroda" jeligére. 1—160

OSKERESZTÉNY könyvelő állást keres, órakonyvelést vállal. Cím a kiadóban. 1—131

IPARI FÉRFI (33)

ÚRIFODRÁSZSEGÉD magas fizetésre állandóra azonnal belépheT. Gaál Ceglédi-u. 6. szám. 33—78

CIPÉSZ- és csizmadiasegédek katonai bakkancs és tipus aljamunkára felvétetnek, Csapó 28. Szövetkezetnél 33—81

CIPÉSZSEGÉDET állandó munkára felveszek. Kovács, Halköz 3. 33—89

FÉNYKÉPÉSZSEGÉDET, segédnőt és kifutót felvesz Tőkés fotó, püspöki palota. 33—91

JÓMUNKÁS fodrászsegédet magas fizetéssel felvesz Soltész István, Nap-u 33—118

BORBÉLYSEGÉD ebédkosztal és jó fizetéssel azonnal belépheT. Id. Ember Sándor, Csap-u 3. 33—167

CIPÉSZ- és csizmadiasegédeket felveszek. Makay Lajos, Kölcsei-utca 23 33—157

TANULÓ FIÚ (64)

TIZENHÁT éven felüli fiút kiitónak felveszünk Magyar Köztisztviselők, Kossuth 7. 49—183

IPARI NŐ (35)

SZILEÁNY felvetetik. Pásztor szabócéh Simonffy-utca 1. szám. 35—139

FODRÁSZSEGÉDET — nőt vagy férfit — magas fizetésel állandóra, vagy szombati, vasárnapi kisegitónek felveszek. Ajtó-utca 26. 35—13

ALKALMAZÁST NYER NŐ VEGYES (4)

SZÉPEN stoppoló nőt keresek. Honvédtemető-u 6. 4—124

JOBB zsidó nőt alkalmaznék orvosi rendelőbe, aki takarítást is vállal. Dr Veszeczky, Miklós-u. 19. 4—92

ZSIDÓ beteggondozónő keresteTik magános úrhoz, ki a főzést is ellátja. Jelentkezés Hatvan-utca harmincketto. 4—107

HÁZTARTÁSI teendőimben segítségül mindenhez értő komoly nőt keresek teljes ellátásért, jó fizetésért. Faragó-u. 15 4—159

VARRÓLEÁNYOK azonnal felvétetnek. Piac-u. 63. Szabó Miklós. 35—98

IRODAI NŐ (34)

GYAKORLOTT gép-, gyorsíró elhelyezkedne azonnali belépésre, kisegitő munkaerőként is. Kató R. Éva, Mikes Kelemen-u. 15. 3—164

SZOBALÁNY (60)

SZOBALEÁNYT és gyermekleányt, kik nyárára falura is eljönnek, jó bizonyitvánnyal keresek. — Szent Anna-u. 52. sz. 60—127

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT MINDENES (30)

FŐZNI TUDÓ ügyes mindeneslányt felveszün azonnalra, Belklinika, diétás konyha 30—1837

GYERMEKSZERETŐ mindenest, ki valamennyire a főzéshez is ért, keresek — azonnalra, vagy május 1-re. Mikszáth u. 10. szám. 30—1939 vv.

MINDENESLEÁNYT keres háromtagú család, kertkedvelő, gyermekszerető fiatal leány jelentkezzen, lehet kezdő is, jó bizonyitványokkal. Domokos L. 6. 30—134

AZONNALRA két személyhez zsidó leányt vagy asszonyt mindenesnek, ahol jó meleg otthont talál, felfogadunk. Péterfia 25. Emelet. 30—161

RENDES mindenes zsidó leány felvétetik elsőjére Széchenyi-utca 11 Emelet. 30—147

ZSIDÓ leányt vagy asszonyt háztartási alkalmazottnak azonnal felveez Vágóné, Magoss György-tér 12. 30—135

ALKALMAZÁST KERES NŐ (3)

ÜZLETBE kiszolgálni elmenne bármily szakmába egyéves gyakorlattal. Cím a kiadóban. 50—5

TANULÓLEÁNY (63)

VARRODÁBA tanulóleány felvétetik. Széchenyi 32. 63—20

BEJÁRÓNŐ (8)

ORVOSI rendelőbe bejáró takritónőt keresek Honvédtemető-u. 6. sz. 8—125

BEJÁRÓNŐT délelőtt 4 órai munkára 1 pengő órabérrel felveszek. Werbőczy-u. 6. 8—184

SZAKÁCSNŐ (60)

BÁROMFIHOZ értő szakácsnőt, azonkivül szobaleányt keresek május egyre. Jelentkezés vasárnap délután 6 óráig Magoss György-tér 28. jobboldali udvari lakás. — Ügyanott jobb mindenes felvétetik. 59—137

OKTATÁS (56)

OKTAT, félnapi állást vállal perfekt német-francia zongorában középkor keresztény érettségizett hölgy. — „Gyermekszerető" jeligére. 56—178

AUTÓ MOTOR, KERÉKPÁR, GÉP (7)

EGY Eska kerékpár szempent gumival eladó. Maróthy György-u 32. 7—188

350-ES Méray motorkerékpárt elcserélném 100-as Csepelért vagy ehhez hasonlóval. Kígyó-u. 43 7—73

PRIMA E-betűs Topolino és C betűs Olimpia személyautó eladó Tóth Aladár autójavító műhely. Mácsai-utca. 7—121

FÉRFI kerékpár, tricikli és motorkerékpár eladó. Homok-utca 122. 7—183

ÉLELMISZER, ITAL (18)

KITŰNŐ ebédkoszt kihordásra kapható Baltazár Dezső-utca 10, keresztépületben. 18—158

DIÓBÉL, 500 kilogramm, vagy papirhéjú dió 1200 kgr., kisebb tételekben is eladó hivatalos áron. Szemes József kereskedő Nagyvarad, Szent Péter-utca 10. 18—1860

ÜZLETI AJÁNLAT 67

KERÉKPÁROSOKNAK, rádiósoknak alkatrészek — Porszívó, gramofon, lemezkölcsönzés. Veszek porszivo, varró-, írógépet, gramofont s lemezeket. Soltész, Kálvin-tér 2 67—1357 4. 30

LEGOLCSÓBBAN fest, tisztit cisz kelmefestő, Arany János utca 29., kereszt-épület. 1900 vv.

VÖRÖSSALAK kerti utakra kapható a Debreceni Mükőgyár Kishegyesi úti téglagyárában 67—703 vv

KERÉKPÁRT, varrógépet szakszerűen javit, villanyt szerel Roboz és Hammer, Piac utca 8. 67—760 6 10 től. 69—698

NE DOBJA KI pénzét drága nyakkendőkért mert a meglevő régi nyakkendőjét tisztitom javitom, fordítom olcsón Nyakkendőüzem. Dózsa-utca 15. (Csemete-utca folytatása.) 67—529 5. 5

PÜNKÖSDRE runáját készitesse bizalommal Tegdes úrinál és egyenruha szabómesternél, püspöki palota. 67—324 5. 28

GYÖNYÖRŰ kivitelben készülnek kabátok kosztümök, ruhák. „Tildi" divatszalon Rákóczi tizenegy. 67—52 5 20

ÜZLETI KERESLET 66

RÉGI törött gramofon lemezeket 6 pengőért veszek, Mayer mérnök, Kossuth u 13 szám 66—318 5 4

TOLLAT a legmagasabb napi áron vesz „Hangya" tollgyüjtő telep, József kir herceg utca 71 66—760

HIBÁTLAN, jómarkájú férfi karórát arany, ezüst vagy kromnickel tokban keresek megvételre. Cím a kiadóban 18—1836

ÉKSZER, ARANY, EZÜST (19)

ARANYAT aranyért, ócska aranytárgyait modernre beseréliem. Szelecsényi, Sas u 2 sz., telefon: 26-60. 19—28 6. 2.

ARANYAT ezüstnemüt, ékszereket napi áron vesz Takács Sándorné, Piac utca 56 sz 19—1222 5. 20

HANGSZER (28)

ZONGORA hangolási munkát, kitűnő ké zetességre [illegible] gyas. Nap utca 17, vidéken is 28—624 5. 3

ANGOL mechanikás zongorát (Blüthner Bosendorfer, Bechstein, Forster, esetleg Musica) azonnal újonnan esetleg használtan veszek. Dr Végh, Hatvan-u 6. I. 4 28—36

EGY zongora bérbeadó vagy eladó. Megtekinthető délután 4—6-ig Kossuth-u. 11. Udvari emelet. 28—108

TANGÓHARMONIKA eladó. Maróthy György-u. 30. 2. ajtó. 28—148

FEKETE bécsi gyártmányú, rövid zongora kifogástalan, jó állapotban eladó. Érdeklődni Ferenc József-út 7. Könyvüzlet. 28—138

TÁRS (61)

ELSŐRENDŰ, komoly ruházati üzlet csendes társat keres, „80-tól 150.000-ig" jeligére a kiadóba, pontos cimmegjelöléssel. 61—176

VARRODÁBA önálló és kézleányt felveszek. Rákóczi-u. 27. 35—122

BÚTOR (9)

HÁLÓSZOBÁK, ebédlők, és kombinált szobák, konyhaberendezések Salamon bútorüzletében Jóminőség, előnyös árak Hunyadi utca 2 szám 9—33 6

REKAMIÉK, fotelek nagy választékban kaphatók Major Sándor kárpitosnál, — Péterfia u 26 9—983 5. 1.

KOMBINÁLT hálók, konyha-, előszobaberendezések legjobb kivitelben, Czellár asztalosmestertől, Boldogfalva utca 17. 9—1679 6.

MODERN hálószobák szép konyhaberendezések a legjobb kivitelben Ujfalussy müasztalosnál Bethlen utca 56 szám 9—624 4. 30

SÖTÉT háló elköltözés miatt eladó Miklós-utca végén, Vargakert-u. 6 9—66

HÁLÓSZOBÁKAT legolcsóbban, bizalommal csak Lőcsei bútorüzletéből vásároljon! Eötvös-utca 66. 9—1204 6 1[illegible]

SAJÁTKÉSZITMÉNYŰ kész hálószobák, konyhaberendezések állandóan raktáron Kalásznál, Vár utca 2. sz. udvarban, Wiener bérház. 9—263 6. 12

NINCSEN fényes kirakatunk, bútort tehát olcsón adunk. Brilli bútorüzlet, Piac 71. dvarban. 9—1795 7. 21.

ÚJ rekamé, fotellek, székek eladók, Homok-utca 142. Keresztépület. 9—175

HALÁLESET miatt régi háló, mindenféle házi ingóság eladó. Megtekinthető pénteken, szombaton este hatig Monti ezredes-u. 16. 9—180

CSERE-ÜZLET (11)

SZÁRAZ tüzifát adok zeirért 1:1 arány szerint, „Tüzifa-zeir" jeligére. 11—166

ÉNNI-, vetnivaló burgonyát, tengerit, hizónak valót, cserélek békebeli férfiingért, hosszú alsónadrágért, alsó és pantallepedőért. Cím a kiadóban 11—16

KORPÁT adok cukorért cserébe. Megbeszélés este 7—9-ig. Kassa-út 29. 10 es lakás. 11—165

KORPÁT adok tengeriért, vagy szénáért. Böszörményi-út 71. sz. Este 6—8-ig. 11—154

HASZNÁLT RUHA, CIPŐ (69)

BÉLELT hubertusz zöld kabát 170 cm. magas, vékony alakra, jó állapotban eladó. Péchy utca 7. szám. Megnézni kedden reggeltől. 69—690

LEÁNYKA tavaszi kabátok, sapkával, szürke szinben, s prima gyapjú anyagból bélelve eladók. 5—10 éves kislány részére. Péchy u 7. Jelentkezés kedden reggeltől. 69—[illegible]

EGY hosszú női bőrkabát eladó. Kohut, Sámsoni-út 26. 69—171

KÖZÉPTERMETRE való jókarban levő férfiöltönyök és cipők eladók. „Sürgős" jeligére. 69—136

TISZTI köppeny és női kosztümök eladók, Piac-u. 41. I. emelet 4. 69—139

FEHÉR és rózsaszin pikékabátok, kocsipapian párnával és kabátkával, szép selyem- és mosóruhácskák, békebeli minőség, eladók. Püspöki palota II. kapu 42. 69—190

BÚTOROZOTT SZOBA (10)

SZOBA bútorral vagy anélkül azonnal is kiadó Cím a kiadóban. 10—965 vv.

KÜLÖNBEJÁRATÚ szép nagy utcai bútorozott szoba kiadó úrinőnek vagy katonatisztnek Teleki-utca 9. 10—168

BÚTOROZOTT tiszta szoba a Svetits palotában azonnal kiadó. Földsz. 5. III. udvar. 10—181

KÜLÖNBEJÁRATÚ bútorozott szoba kiadó, Buadi-u. 15. 10—170

UTCAI bútorozott szoba kiadó egy vagy két személynek. Piac 77. I. 4. 10—143

KIADÓ LAKÁS EGYSZOBÁS (45)

CSAPÓ-UTCA legforgalmasabb helyén egy szoba, mellékhelyiséges lakás kiadó azonnalra. Értekezni divatszalon, Rákóczi tizenegy. 45—93

FIATAL házaspár részére názmesteri teendőkért május 15-ikére lakás kiadó. Teleki-u. 7. 45—140

LAKÁSCSERE (53)

ELCSERÉLNÉM szép nagy szobámat hasonlóval, esetleg kis szoba, konyhával Árpád-tér 40. 53—185

LAKÁST KERES (52)

HIVATALNOKNŐ kicsi bútorozott szobát keres ágynemű és takaritás nélkül „Különbejáratú" jeligére. 52—165

BÚTOROZOTT szobát konyhahasználattal azonnalra keresek. A. E. Domb-u. 12. 52—156

SZOBA, konyhás bútorozott szobáért kereztény családnál jó bért fizetek. Címeket a kiadóba kérek Jelige: „Pontos fizető." 52—150

INGÓSÁG VÉTEL VEGYES (37)

AKTATÁSKÁT, jókarban levőt, jó békebeli minőségben veszek. Cím a kiadóhivatalban. 37—58

HASZNÁLT vagy új rizseszsákokat, bútorszállító kötelet és ponyvát keresek megvételre. Varasdi Horváth Debrecen, Vár-u, 6. 37—165

GAZDASÁGI ESZKÖZ (24)

GAZDASÁGI felszerelési gépek, eszközök, kocsik, szekerek, alkotrészek állandóan raktáron, Árusit, beserél, vásárol vi Nagy János, Hatvan-utca 41, sz. Telefon: 26-19, 14—27. 6—5

CSÉPLŐSZEKRÉNYT, jó állapotban levőt, 800—1100-ast, golyóscsapágyakkal bérbe vagy megvételre keresek újbeszerzésű traktoromhoz. Széchenyi-u. 69/b. 24—92

EGY új és egy használt stráfszekér eladó. Megtekinthető este 6—8-ig a Böszörményi-út 71. szám alatt. 24—153

ÉPITKEZÉSI ANYAGOK (20

BONTÁSBÓL kikerült téglát, kerítésanyagot (lécet, sodronyt) keresek megvételre. Címet e lap kiadóhivatalának pénztárhoz kérem leadni. 20—1989 vv.

TŰZHELY KÁLYHA (46)

ÚJ Luna tűzhely csővel, fásládával sürgősen eladó. Arany János-u. 2. Érdeklődni házfelügyelőnél. 46—123

EGY jókarban levő asztaltűzhely eladó. — Maróthy György 32. 46—189

Használt cső-ólmot vesz

lapunk nyomdája: **József kir. herceg-utca 1. (Bika bérház)**

MEGVÉTELRE keresek jó állapotban levő takarék-tűzhelyet, lehet új is vagy zománcozott. Hatvan-u. 42, jobbra 1-ső ajtó. 46—177

RÁDIÓ (58)

2+1-ES rádió 250 P-ért eladó. Árpád-tér 31. 58—173

ELVESZETT (13)

KEDDEN este három borjú elbitangolt. Nyomravezetőt díjazok. Nyiregyházi-u 6. 13—126

KEDDEN éjjel elvesztettem cipész-szerszámot tartalmazó táskát. Becsületes megtaláló 20 P-ben részesül, juttassa el Nyil-utca 37. számú Szilágyi műhelybe. 13—142

VEGYES (68)

KIS libákat, malacokat tanyára nagy legelőre vállalok, Érdeklődni: Keleti-sor 23. szám, Vargakert. 68—97

FEJŐS juhokat vállalok nyári legeltetésre őszi behajtásig. Telefon: Hortobágy 2. 68—162

ANGORÁKAT ketrecekkel, kacsákat, libákat felébe vállalok. Laktanya-utca, temetőnél, kis tanya. 68—148

GAZDASÁGI TERMÉNY (25)

LUCERNÁT, lóherét helybe szállitva veszek. Honvédtemető-u. 6. Telefon 21-62. 25—877

ÉVELŐ phlox 6 iryztovek 80 fillérért kapható. Domokos Lajos-utca 6 szám. 25—707

EUGEFÁT vegyen udvarába, kertjébe, szép diszfa és értékes gyümölcsöt is terem, kapható: Hatvan-u. 24. 25—767 vv.

BURGONYA, vetnivaló és sertésnek való kapható. Miklós 36. 25—186

BURGONYA vetnivaló kapható Rákóczi utca 3. szám alatt. 25—1289

ELADÓ ÁLLATOK 14

HÉT drb yorkshirei egyéves törzskönyvezett koca eladó. Honvédtemető-u 6. 14—590 vv

TENYÉSZKAKAS, sárga, szép, nagy, fajtiszta. Hatvan-u. 24. 14—1870

Szerkesztésért felelős: PÁLFI JÓZSEF.
Kiadásért felelős: IFJ SZICETHY GYULA főszerkesztő, h. igazgató.
Kiadja és nyomja: TISZÁNTÚLI KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RT.
Műszaki vezető: SZICETHY KÁROLY.